

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941 Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ Γ'.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1947 ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας 2 (πρώην Βουλῆς) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33-897.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: Κ. Δ. ΚΑΤΣΑΛΙΔΟΥ, Λ. Σγουροῦ 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α.Ε. Ἱερά Ὁδός 61

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 600 - Ἐτησίᾳ συνδρομὴ Δρχ. 5.000

Συνδρομὴ Ἐξωτερικοῦ ἑτησίᾳ 2 δολλάρια ἢ 10 σελλίνια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Χαιρετισμός πρὸς τοὺς Ἐρυθροσταυρίτας	Σελίς 1	Editorial	Page 1
Ὅταν μᾶς ἐμπνέῃ ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς	» 1—2	When Red Cross Inspires us by Mr. B. Economides, Shool inspector.	» 1—2
Ἑλληνόπουλα στὸν ἀγῶνα	» 3—4	Greek children in the struggle, by Mr. A. K.	» 3—4
Πατριωτικὸ Δραματάκι «Ἡ Ἀνατολή»	» 5—7	East, a play by Mrs. Caranikolas	» 5—7
Τραγουδεῖτε τὴ Νιότη (ποίημα)	» 7	First sid by Dr. M. Canelopoulos	» 8—9
Στοὺς Τραυματίες μας (ποίημα)	» 7	Pictures on J.R.C. activity	» 10—11
Πρῶτες βοήθειες	» 8—9	School Gardens by Mr. C. Souliotis.	» 12
Φωτογραφίαι ἀπὸ τὴν δρᾶσι Ε.Σ.Ν.	» 10—11	Athletic movement by Mr. S. Avlonitis	» 13
Σχολικοὶ κήποι	» 12	Crossword puzzle, humour, games etc.	» 14—15
Ἀθλητικὴ ζωὴ	» 13	Useful knowledge Orientation by Mr. N. Fotyimos	» 16
Παιχνίδια, Σταυρόλεξα κ.λ.π.	» 14—15	The Greek Samaritans.	» 17
Χρήσιμοι Γνώσεις. Προσανατολισμός	» 16	Junior Red Cross movement	» 18—20
Σῶμα Ἑλλήνων Σαμαρειτῶν	» 17	Illustrated page by Mr. M. Papageorgiou	» 23
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	» 18—20	A Musical piece by Mr. Asteriadis «Greece never dies»	» 24
Εὐθυμος εἰκονογραφημένη σελίς	» 23		
Μουσικὴ «Ἡ Ἑλλάδα ποτὲ δὲν πεθαίνει»	» 24		

Ἀγαπητοὶ Ἐρυθροσταυρίται,
Μὲ τὴν ἐναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς τῆς Νεότητος σᾶς ἀντιμετά-
νει ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν καὶ ἐπωφελεῖται τῆς εὐκαιρίας νὰ εὐχαριστήσῃ σᾶς καὶ τοὺς διδασκάλους σᾶς
διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἐδέχθητε τὴν ἐκκλησίαν του διὰ νὰ γίνετε μέλη του.
Ἡ λαμπρὰ δρᾶσις 100.000 Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν τὸν περασμένο χρόνον μᾶς κάνει νὰ
ὕπερηφανευόμεθα καὶ μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἐλπίζουμε πὺς ἐφέτος θὰ καταβληθῇ κάθε προσπά-
θεια ὥστε καὶ ἡ Πατρίς μας νὰ καταλάβῃ ἐξέχουσαν θέσιν ἀνταξία τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος της
μεταξὺ τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν Νεότητος ὅλου τοῦ κόσμου.
Τὸ σύνθημά σας ἂς εἶναι «ὅλοι εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος» γιὰ μιὰ καλλίτερη ἐθνικὴ
αὐριον, σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὰς καὶ τὰ ἰδανικά τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος.
Ἀθῆναι τῇ 15ῃ Σεπτεμβρίου 1947
Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΕΜΠΝΕΗ
Ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ζωηρὸς ζωηρὸς καὶ χαρούμενος ὁ Τζανῆς δρασκέ-
λισε τὸ πλακόστρωτο κι ἔφτασε κοντὰ στὴν κλημα-
ταριά, στὸ μέρος ποὺ ἦταν ἡ γιαγιά του, ἡ κυρὰ Ζα-
φειρούλα.
— Κύττα, γιαγιά, κύττα! τῆς εἶπε περήφανα καὶ τῆς
ἔδειξε κάτι στὸ ἀριστερὸ του τὸ μπράτσο.
Ἐκεῖνὴ κάρφωσε τὰ μάτια της ἐπάνω του καὶ ξα-
φνιάστηκε, σὰν εἶδε στὸ μπράτσο, ποὺ τῆς ἔδειξε ὁ
Τζανῆς, ἓνα Σταυρὸ κατακόκκινο σὰν παπαρούνα.
— Καλέ, τί Σταυρὸς εἶναι αὐτός; Ποιὸς σοὺ τὸν ἔ-
δωσε; Ἐλα Χριστέ καὶ Παναγιά!
Καὶ σταυροκοπήθηκε ἡ γιαγιά ὅπως πάντα, σὰν ἔ-
βλεπε Σταυρὸ.
Καὶ σὰν δὲ μποροῦσε νὰ λύσῃ τὸ μυστήριό πὺς βρέ-
θηκε ὁ Σταυρὸς στὸ μπράτσο τοῦ Τζανῆ, ξαναρώτησε.
— Δὲ μοῦ λές; Νοσοκόμος ἔγινες τοῦ λόγου σου;
Τί ἔγινες;
— Ὁχι, γιαγιά Νοσοκόμος, Ἐρυθροσταυρίτης.
— Πῶς τὸ εἶπες; τί ἔγινες; Δὲν κατάλαβα.
— Ἐρυθροσταυρίτης, ἐπανάλαβε ξανά, γελώντας τὸ
ἐγγόνι της.
— Καὶ τί θὰ κάμῃς τώρα μ' αὐτὸ ποὺ ἔγινες;
Τὸ ἀγόρι πῆγε κοντινέτερα καὶ τῆς ἀπάντησε:
— Νὰ γιαγιά! Ὅπως εἶμαι ἐγώ, εἶναι καὶ ἄλλα
παιδιά στὸ σχολεῖό μας Ἐρυθροσταυρίτες. Ὅλοι μα-
ζί θὰ δουλεύουμε καὶ θὰ κάνουμε στὸ χωριὸ καλὰ πρά-
ματα.
— Τώρα μὲ τὴ σειρά της γέλασε καὶ ἡ γιαγιά:
— Καὶ σὰν τί καλὰ πράματα μπορεῖτε νὰ κάμετε
ἀπὸ τώρα στὸ χωριὸ ἐσεῖς τὰ καταριδάκια; Τί ξαί-
ρετε ἐσεῖς νὰ κάμετε; Νὰ τρώτε ἔτοιμα μανάχα ξαί-
ρετε, νὰ πετάτε πέτρες καὶ νὰ σπάζετε κανένα τζάμι,
νὰ χαλνᾶτε τὰ παπούτσιά σας καὶ νὰ μὴν ἀφήνετε τὴ
γειτονιά σὲ ἡσυχία ἀπ' τὶς φωνές. Νά! αὐτὰ μανάχα
ἐσεῖς ξαίρετε.
Καὶ εἶχε σκοπὸ νὰ πῇ καὶ ἄλλα ἀκόμα ἡ γιαγιά
μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Τζανῆς τράβηξε στὴν ἀποθήκη
καὶ σὲ λίγο γύρισε κρατώντας στὸν ὦμο του ἓνα τσα-
πί. Καὶ ὅπως εἶχε μπῆ ζωηρὸς καὶ χαρούμενος, ἔτσι
πάλι δρασκέλισε ξανά τὸ πλακόστρωτο, βγήκε στὸ
δρόμο, καὶ τράβηξε κατὰ τὸ σχολεῖο.
Ἡ γιαγιά μουρμούριζε τώρα μοναχὴ της, μουρμού-
ριζε ἀδιάκοπα, ὅπως μουρμούριζαν καὶ ἄλλοι μέσα
στὸ χωριὸ, σὰν ἔβλεπαν τὰ παιδιά τους νὰ κουθαλοῦν
στὸ σχολεῖο ἀπὸ ἓνα τσαπί, ποὺ διάταξε ὁ δάσκαλος.
Μερικοὶ μάλιστα ἔλεγαν καὶ φωναχτά.
— Μαθητὲς μὲ τσαπιά πὺς γίνεται; καὶ κουνούσαν
τὰ κεφάλια τους.

Ἐκεῖ τώρα στὸ σχολικὸ προαύλιο, ποὺ ἦταν διπλὰ
ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, ὁ δάσκαλος εἶχε ἀραδιασμένα 25
παιδάκια, 25 γλυκὲς καὶ χαρούμενες μορφές, 25 ὁ-
μορφα Ἑλληνόπουλα. Ἦταν ἡ ομάδα τῶν Ἐρυθρο-
σταυριτῶν, ποὺ θὰ ἔκανε τὸ πρῶτο της ξεκίνημα.
Ἦταν τὰ χελιδονάκια, ποὺ θὰ τὰ μάθαινε ἡ μητέρα
τους νὰ πετοῦν. Ἦταν τὰ παιδάκια, ποὺ ὅ,τι εἶχαν ὡς
τώρα διδαχθῇ γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυ-
ροῦ, ἀρχίζαν νὰ τὸ πραγματοποιοῦν.
— Ἐτοιμοί;
— Ἐτοιμοί. Ἐμπρός! Μάρς! ἔδωσε τὸ πρόσταγμα
ὁ δάσκαλος. Μὲ ὁμορφο παράστημα σὰ στρατιωτάκια

τῆς Εἰρήνης ξεκίνησαν ὅλο ζωὴ καὶ νεότης οἱ Ἐρυ-
θροσταυρίτες τραγουδώντας τὸν ὕμνο τοῦ Ἐρυθροῦ
Σταυροῦ Νεότητος.
Τῆς νεότητος ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς
σὰν παπαρούνα τοῦ Μαγιοῦ
τοὺς στοχασμοὺς τοὺς πένθιμους
μᾶς διώχνει τώρα ἀπὸ τὸ νοῦ.
Κι ἄλλες εἰκόνες πρὸ φαιδρὲς
μᾶς φέρνει τῆς Εἰρήνης,
τῆς εὐτυχίας τῆς χαρᾶς
καὶ τῆς ἀδερφωσύνης.
— Καλὲ Χρυσάνθη, γιὰ ποὺ κίνησαν τὰ παιδιά; Ποῦ
θὰ πάνε μὲ τὰ τσαπιά μέσα σ' αὐτὴ τὴ ζέστη;

— Δέν ξαίρω, Καλλιόπη μου!... Και τὸ σχόλιο καὶ ἡ μουρμούρα δὲ σταματᾷ.

Ὁ δάσκαλος καὶ τὰ παιδιὰ ἀκοῦν, μὰ δὲ δίνουν προσοχή. Ἡ προσοχή τους εἶναι ἀλλοῦ. Στὴν ὁμορφὴ ἰδέα πὺ πάνε νὰ πραγματοποιήσουν.

Καὶ νά! Ἐκεῖδ' ἀπὸ λίγο πὺ κάτω ἀπὸ τὴν πλατεία, εἶναι ἡ βρύση τῆς Ἀρχόντως. Αὐτὴ ποτίζει ὅλο τὸ χωριό. Μὰ ὅπως εἶναι γεμάτη βούρκους καὶ σαπιονέρια σκορπίζει τὸ θανατικό. Κατάντησε φωλιά ἀπὸ βρώμεις καὶ ἀπὸ κουνούπια. Χρόνια τώρα κανένας δὲν ἀξιώθηκε νὰ κάμῃ ἔτσι δὰ νὰ παραμερίσῃ μιά πετρίτσα, νὰ δώσῃ διέξοδο στὰ στεκούμενα σαπιονέρια, νὰ φύγῃ τὸ κακό. Ὁ προηγούμενος δάσκαλος τοῦ χωριοῦ ὁ κύριος Σπίνος προσπάθησε νὰ βάλῃ τοὺς χωριάτες νὰ καθαρίσουν τὸ μέρος. Μ' αὐτοὶ σήκωναν τὰ χέρια τους. Πεντάρα δὲν ἔδιναν στὰ λόγια του. Καὶ ὅταν τοὺς παράγινε τοῦ ἀπάντησαν:

— Δὲ μὰς ἀφήνεις καὶ σὺ, κύρ δάσκαλε, μὲ τὴ βρύση σου! Ἐμεῖς πασχίζουμε γιὰ τὸ ψωμί μας καὶ παλεύουμε μὲ τὰ χωράφια, μὲ τ' ἀμπέλια μας μὲ τὰ ζωντανά. Ἐχομε καιρὸ νὰ χάνουμε γιὰ τίς βρύσες;

Καὶ ὁ Σπίνος λογόφερε μαζί τους, θύμωσε καὶ ζήτησε μετάθεση καὶ ἔφυγε. Ὁ Ἀρτέμις ὅμως, ὁ καινούργιος δάσκαλος, ἔχει ἰδέες ἀλλοιότικες. Γιατὶ νὰ παρακαλῇ στὰ χαμένα καὶ νὰ παρεξηγιέται μὲ τοὺς χωρικοὺς; Μήπως δὲν ἔχει τόσα χέρια νὰ χρησιμοποίησῃ;

Ἐχει κάποιο θαυματουργὸ βοτάνι ὁ δάσκαλος αὐτός, τοὺς Ἐρυθροσταυρίτες. Αὐτοὺς μεταχειρίστηκε καὶ στὸ ἄλλο χωριό, τὴ Λαγκάδα, πὺ ὑπηρετοῦσε καὶ ἔκαμε θαύματα.

— Ἐλάτε ἐδῶ, εἶχε πεῖ τότε στὰ παιδάκια τῆς Λαγκάδας. Ἐκεῖνα τὸν ἀκολούθησαν. Τὰ μάζεψε ὅπως ἡ κλώσσα τὰ κλωσσόπουλα. Ὅπως ὁ καλός, ὁ στοργικός πατέρας, τὴ φαμίλια του.

Τοὺς μίλησε γιὰ τὸν Ἐρυθρὸ Σταυρὸ καὶ γιὰ τοὺς Ἐρυθροσταυρίτες.

Τὰ παιδάκια τὸν βοήθησαν καὶ ἡ Λαγκάδα ἀλλάξε ὄψη. Τὸ ἴδιο τώρα θὰ γίνῃ καὶ στὸ χωριὸ τοῦτο:

Τὰ κατασπιδάκια, πὺ ἡ γιαγιά τοῦ Τζανῆ, ἡ κυρὰ Ζαφειρούλα, ἔχει τὴ γνώμη πὺς ἄλλο ἀπὸ ἀταξίες, τρεχάματα καὶ τσακωμοὺς δὲν εἶναι ἀξία νὰ κάμουν, τώρα μὲ τίς ἀρχές τοῦ Ἐρυθροσταυρίτη, πὺ τοὺς διδάξε ὁ καινούργιος δάσκαλος, θὰ δείξουν πὺς εἶναι καὶ παρὰ εἶναι ἱκανὰ γιὰ πολλὰ πράματα. Εἶναι θαυματουργὸ τὸ περιβραχιόνιο τοῦ Ἐρυθροσταυρίτη, ἔταν ξέρῃ κανένας νὰ τὸ χρησιμοποίησῃ. Εἶναι σύμβολο γεμάτο ἀπὸ δυνάμεις ἀκατάλυτες, πὺ ἐμψυχώνουν, πὺ ζωοποιοῦν, πὺ ζωντανεύουν.

Ὁλόκληρη ἡ ομάδα μὲ τὸν ψυχωμένο τῆς δάσκαλο δουλεύει τώρα στὴ βρύση τῆς Ἀρχόντως. Χωρὶς φωνές, ἡσυχοί, φρόνιμοι, σοβαροὶ καὶ πειθαρχημένοι οἱ Ἐρυθροσταυρίτες, γίνονται σὰν τὸ μυθολογικὸ Ἰόλαο, πὺ βοήθησε τὸν Ἡρακλῆ νὰ ξεκάνῃ τὴ Λερναία Ὑδρα. Κανένας δὲν πιστεῦσε πὺς ὁ βούρκος ἐκεῖνος, τὰ σαπιονέρια, οἱ σάχτες ἀπ' τίς μπουγάδες τῶν γυναικῶν καὶ οἱ ἄλλες ἀσχημίες θὰ μπορούσαν νὰ καθαριστοῦν ἀπὸ τὰ παιδάκια. Τὸ ἔργο βέβαια χρειάστηκε κόπους, προσπάθεια καὶ ὑπομονή. Μὰ ὅμως ἔγινε!

— Ὁ δάσκαλος ἔφτιασε τὰ παιδιὰ μας ἐργάτες! Δὲν εἶναι κατάσταση αὐτὴ. Θὰ τὸν καταγγεῖλωμε, ἀπειλοῦσαν φωνάζοντας στὴν ἀρχὴ οἱ χωριάτες.

Μὰ σιγὰ σιγὰ, ἀρχισαν νὰ ἐξελίζονται, ν' ἀνοίγουν τὰ μάτια τους, ν' ἀναθλέπουν σὰν τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸ πὺ γιάτρεψε ὁ Χριστός.

Ἡ βρύση τῆς Ἀρχόντως δὲν εἶναι τώρα τὸ κακὸ στοιχείο πὺ σκορπᾷ θανατικό. Εἶναι μιά πέντακάθαρη καὶ κρυσταλλένια βρύση.

Πολλὰ δρομάκια τοῦ χωριοῦ, ὅπως καθαρίστηκαν ἀπὸ τὰ παιδάκια, ἔγιναν ἀγνώριστα.

Τὸ ἥρωο τῶν πεσόντων δὲν εἶναι ἕνα ἀφρόντιστο καὶ περιφρονημένο μάρμαρο ἐκεῖ στὴν ἄκρῃ τῆς πλατείας. Ὅπως τὸ ἔκαμαν τώρα οἱ Ἐρυθροσταυρίτες λάμπει

κάτασπρὸ κι ἔχει τὸ καντήλι τοῦ πὺ καίει μέρα νύχτα ἄσβεστο γιὰ τίς ψυχές αὐτῶν πὺ ἔπесαν γιὰ τὴν πατρίδα. Τ' ἀνάβουν οἱ Ἐρυθροσταυρίτες. Ἀκόμα καὶ δάφνες καὶ μυρσίνες τὰ παιδιὰ αὐτὰ φύτεψαν καὶ στολιστήκε, ὅπως ἔπρεπε, τὸ μνημεῖο. Καὶ πόσα ἄλλα δὲν ἔκαμαν τὰ ἀξία αὐτὰ παιδιὰ!

— Ἐπρεπε οἱ πιτσιρίκοι μὲ τὸν ἀκούραστο δάσκαλό μας νὰ μὰς δείξουν τὸ δρόμο πρὸς τὸ καλύτερο, γιὰ νὰ φωτιστοῦμε καὶ μεις οἱ μεγάλοι, ἔλεγαν οἱ χωριάτες μεταξὺ τους καὶ νοιώθουν ντροπὴ γιὰ κείνα πὺ φοβέριζαν καὶ κατηγοροῦσαν τὸ δάσκαλό τους δίχως νὰ σκέπτονται. Μὰ αὐτὰ πιά πέρασαν. Δὲν ἔχουν σημασία. Σημασία ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα.

Δίπλα στὴ μικρὴ σχολικὴ ομάδα ὑπάρχει τώρα στὸ χωριὸ καὶ μιά ἄλλη ομάδα Ἐρυθροσταυρίτῶν, πὺ τὴν ἔφτιασαν μόνα τους τὰ μεγάλα παιδιὰ τοῦ χωριοῦ. Αὐτὴ μόλις ἰδῇ τοὺς μικροὺς Ἐρυθροσταυρίτες νὰ καταπιάνονται σὲ κάτι δὲν τοὺς ἀφήνει ἀβοήθητους. Τρέχει πρόθυμη νὰ τοὺς παρασταθῇ καὶ νὰ τοὺς δώσῃ χέρι νὰ τελειώσουν τὸ ἔργο τους μιά ὥρα πρωτότερα.

Καὶ τότε ὅλοι μαζί ἀδερφωμένοι, χαρούμενοι καὶ γελαστοί, σὰν πραγματικὰ ἀδέρφια τῆς ἴδιας μεγάλης μάνας μας Ἑλλάδας, ξεκινοῦν γραμμὴ γιὰ νὰ φύγουν τραγουδώντας τίς στροφές τοῦ Ὑμνου τῶν Ἐρυθροσταυρίτῶν, πὺ μιλοῦν γιὰ μιά καινούργια ζωὴ, γερή, πλατεία κι' εὐγενικιά.

Δόστε τὰ χέρια ἀδέρφια μου
καὶ μέσ' τὴ φύση τὴ γλυκεῖα
ζωὴ καινούργια ζήσετε
Γερή, πλατεία, κι' εὐγενικιά.

Γιατὶ στὰ νειάτα, τὴν ὑγεία
σὰν ἔχουν καὶ τὴ ρώμη
ἐμπρὸς τῶν ἔργων τῶν τρανῶν
πάντ' ἀνοιχτοὶ ν' αἱ οἱ δρόμοι.

— Ἐρχονται τὰ παιδιὰ μας! λέει ἡ κυρὰ Ζαφειρούλα, ἡ γιαγιά τοῦ Τζανῆ, μόλις ἀκούσῃ τὸ τραγοῦδι καὶ πετιέται ὅλο χαρὰ στὴν δεξώπορτα νὰ ὑποδεχτῇ τὸ ἐγγόνι τῆς, νὰ τοῦ πῇ λίγα γλυκὰ λογάκια καὶ νὰ τὸ ξεκουράσῃ ἀπὸ τὸ τσαπὶ. Ὑστερα ἡ θεοφοβούμενη γερόντισσα βγάζει τὸ κόκκινο περιβραχιόνιο τοῦ Τζανῆ, τὸ φέρει στὸ δωμάτιο, ἀνοίγει τὸ κασελάκι τῆς καὶ τὸ βάζει μέσα μὲ εὐλάβεια ψιθυρίζοντας σὰν προσευχή.

— Μεγάλῃ ἡ χάρη σου, Σταυρέ μου, πὺ ἔκαμες τὸ θαῦμα σου. Ἀπὸ τότε πὺ στολίζει τὸ μπράτσο τοῦ τοῦ παιδὶ μας ἔγινε ἀλλοιότικο! Δὲ λέει φέματα. Δὲ χτυπᾷ μὲ ξύλα καὶ μὲ πέτρες τίς γάτες καὶ τὰ σκυλιά. Δὲ μαλώνει μὲ τὴ Χρῡσὴ τὴν ἀδερφοῦλα του, οὔτε καὶ μ' ἄλλα παιδιὰ τῆς γειτονιάς. Ξυπνᾷ πρωί, λούζεται καθαρά καθαρά μὲ σαποῦνι καὶ ἀγαπᾷ νὰ κάνῃ πάντα τὸ καλὸ. Ὑστερα κλείνει πάλι ἡ γιαγιά τὸ κασελάκι τῆς κι' ἔρχεται κοντὰ στὸ Τζανῆ σιγοτραγουδώντας τὸ τραγοῦδι τῶν Ἐρυθροσταυρίτῶν.

Τῆς νειότης ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς

Τὸ τραγοῦδι τὸ λέει καλὰ, μὰ μονάχα ἕνα πρᾶμα ἡ γιαγιά δὲν μπορεῖ νὰ καταφέρῃ. Δυσκολεύεται νὰ προφέρῃ τὴ λέξῃ Ἐρυθροσταυρίτης. Εἶναι μεγάλη καὶ δυσκολοπρόφερτη. Καὶ ὅταν προσπάθῃ νὰ τῆς τὴ συνηθίσῃ ὁ Τζανῆς, ἀποκρίνεται χαμογελώντας:

— Μπερδεύεται, παιδάκι μου, ἡ γλῶσσα μου ἐδῶ δὰ πὺ μοῦ λείπουν λίγα δόντια μπροστινά. Γιὰ νὰ δοῦμε! σὰ μεγαλώσῃς καὶ βγάξῃς χρήματα, θὰ μοῦ τὰ φτειάσῃς ἢ θὰ μ' ἀφήσῃς ἔτσι φαφούτα;

ΒΑΣ. Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
Ἐπιθεωρ. Δημ. Σχολείων

ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Ο ΚΟΣΜΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΙΝΔΟ

Δὲν ἦταν ἀκόμα καλὰ-καλὰ δώδεκα χρόνων ὁ Κοσμάς ὅταν τὰ ἡμερώματα τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 τὸν ἐξύπνησαν κάτι τρομεροὶ καὶ πρωτογνώριστοι κρότοι. Τὸ χωριὸ του, τὸ Ἐπτάχωρον—Βουρβουσιτὸ τὸ ἔλεγαν ἀκόμα μερικοὶ ἀδιόρθωτοι γέροι χωριάτες, ἀλλὰ ὁ Κοσμάς ἔχει μάθει καλὰ ἀπὸ τὸν δάσκαλο, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ μεταχειρίζεται ποτὲ τὸ βαρβαρικό αὐτὸ ὄνομα—ἦταν χωριὸ πὺ δὲν ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ φτώχεια. Ὁ πατέρας του, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι χωριάτες, ἔχει τὸ χωράφιακι του, πὺ ἔβγαζε τὸ ψωμί τῆς φαμελιάς, τὰ ζωντανὰ του καὶ τὰ πουλερικά του ἀκόμα. Δούλευαν ὁ πατέρας κι' ἡ μητέρα ὡς ἀργὰ τὴ νύχτα, ὅταν τὰ παιδιὰ κοιμώντουσαν κιόλας πολλὴ ὥρα, ἀλλὰ τὰ παιδιὰ δὲν ἐπείνασαν ποτέ, τὸ γάλα δὲν ἔλειψε ἀπὸ τὰ μικρότερα του ἀδερφάκια, τὰ ρουχαλάκια τους ἦταν ζεστά. Κι' ὁ Κοσμάς, πὺ ἦταν ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τὰ τρία ἄλλα ἀδερφάκια του, ἦταν ὑπερήφανος, ὅταν, γυρίζοντας ἀπ' τὸ σχολεῖο, μπορούσε νὰ βοηθήσῃ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα σὲ κάποια ἀπὸ τῆς τόσες δύσκολες δουλειές τους.

Ἐίχε ὅμως κι' ἄλλον ἕνα λόγο νὰ εἶναι ὑπερήφανος ὁ Κοσμάς. Ἐκεῖνες τῆς μέρες, καθὼς στάθηκε μαζί μὲ τὰ ἄλλα παιδιὰ τοῦ σχολεῖοι μπροστὰ στὸ δίπατο σπήτι μὲ τὸ ξύλινο μπαλκόνι, ὅπου ἦταν ὁ «Σταθμὸς Διοικήσεως τοῦ Ἀποσπάσματος Πίνδου», γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ μιά ἐπιθεώρησι τοῦ διοικητοῦ, ὁ Συνταγματάρχης Δαδάκης, πὺ τὸν ἤξερε καὶ τὸν καμάρωνε ὅλη ἡ περιότη, κατέθηκε ἀπὸ τὸ ὁμορφο ἄλογό του, ὅταν ἐτελείωσε ἡ ἐπιθεώρησις του, προχώρησε πρὸς τὰ παιδιὰ καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν Κοσμά:

— Πῶς σὲ λένε, ἀγόρι μου; τὸν ρώτησε.

— Κοσμά, κύριε Συνταγματάρχα, ἀποκρίθηκε ὁ μικρὸς καὶ στάθηκε σὲ προσοχή, ὅπως εἶχε δὴ πρὶν νὰ κάνουν οἱ στρατιῶτες.

— Θέλεις νὰ γίνῃς καὶ σὺ στρατιώτης;

— Θὰ γίνω, κύριε Συνταγματάρχα. Ὁ πατέρας μου εἶναι τραυματίας πολέμου. Κι' ἔχει καὶ τὸν πολεμικὸ σταυρὸ, κάτω ἀπ' τὸ εἰκονοστάσι.

— Μπράβο, λεβέντη μου, εἶπε ὁ Δαδάκης. Ἐτσι τὰ θέλω τὰ Ἑλληνόπουλα! Ἐνοια σου καὶ θὰ τὸ δείξουμε πάλι ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες.

Ἐκεῖνη τὴν στιγμὴ δὲν κατάλαβε καλὰ-καλὰ ὁ Κοσμάς τί ἤθελε νὰ πῇ ὁ Συνταγματάρχης. Ἦταν μόνον περήφανος, γιατί εἶχε μιλήσει, σ' αὐτὸν καὶ ὅχι στὰ ἄλλα παιδιὰ. Τώρα ὅμως, πὺ βροντοῦσαν ἀπὸ μακριὰ τὰ κανόνια, πὺ βούϊζαν ἀπὸ πάνω τὰ ἀεροπλάνα κι' ἔμοιαζε νὰ τραντάξῃ ἡ γῆ, θυμήθηκε τὰ λόγια ἐκεῖνα καὶ κατάλαβε ὅτι ἔπρεπε νὰ δείξῃ πὺς ἦταν ἀληθινὸς Ἕλληνας. Τὰ μωρὰ, πὺ εἶχαν ξυπνήσει ἀπότομα, ἔκλαιγαν μὲ ἀναφυλλήτὰ καθὼς ἡ μαννοῦλα τους καταπαθοῦσε νὰ τὰ ντύσῃ καὶ νὰ τὰ παρηγορήσῃ. Ὁ Κοσμάς, ἐνῶ ντυνότανε μόνος του, ἔνοιωσε ἕνα κόμπο στὸν λαιμὸ σὰν νὰ τὸν πνίγῃ. Ἀλλὰ αὐτὸς δὲν ἔπρεπε νὰ φοβηθῇ. Ἐβαλε ὅλα τὰ δυνατὰ του καὶ ἐφρόντισε νὰ βοηθήσῃ τὴν μαννοῦλα γιὰ νὰ περιποιηθῇ τὰ μικρὰ, ἐνῶ τὰ ἐκορόιδευε γιὰ τὸν φόβο τους καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὰ κάνῃ νὰ γελάσουν.

— Εὐχαριστῶ, Κοσμά μου, τοῦ εἶπε ἡ μητέρα. Βγήκαν ἔξω. Ἐκανε κρύο πολὺ, ἦταν σκοτάδι καὶ μιά ὕγρὴ ὀμίχλη πὺ ἐσκέπαζε τὰ πάντα, ἔ-

μοιαζε νὰ τοὺς μουσκεύῃ ὡς τὸ κόκκαλο. Ὁ πατέρας, πὺ ἡ ὕγρασις τὸν ἔκανε νὰ κουτσαίνῃ πάλι ἀπὸ τὸ παλὸ τοῦ τραῦμα, τοὺς εἶπε:

— Καθῆστε ἐδῶ στὴν γωνίτσα νὰ πάω ἐγὼ νὰ μάθω.

Θὰ πέρασε μισὴ ὥρα, ὥσπου νὰ γυρίσῃ ὁ πατέρας. Τὰ παιδιὰ εἶχαν μαζευθῇ γύρω ἀπὸ τὴν μαννοῦλα τους, σὰν νὰ ἤθελαν νὰ πάρουν λίγο ἀπὸ τὸ κουράγιο τῆς καὶ τὴν ζεστασιάς τῆς. Ἀρχίζε νὰ χαράξῃ κι' οἱ σκοτεινοὶ ὄγκοι τῶν κορυφῶν τοῦ Γράμμου ἀπέναντι ἀρχισαν νὰ διαγράφονται ἀπάνω στὸν οὐρανό. Κι' ἐν τῷ μεταξύ τὸ βουητὸ τοῦ πυροβολικοῦ γινότανε ὁλοένα καὶ πὺ δυνατό. Κάπου ἐκεῖ κοντὰ, ἕνα πυροβόλο δικό μας ἐγαύγιζε κάθε τόσο μὲ ἕναν ἦχο πὺ ξεπερνοῦσε ὅλο τὸ μακρυνὸ βουητὸ τῶν ἄλλων κανονιῶν. Καὶ χωρὶς νὰ ξέρῃ γιατί τὸ γαύγισμα αὐτὸ ἔδινε κουράγιο στὸν Κοσμά. Ἦταν σὰν νὰ τοῦ ἔλεγε: «Ἐδῶ εἴμαστε ἐμεῖς! Μὴ σκιάζεσαι!»

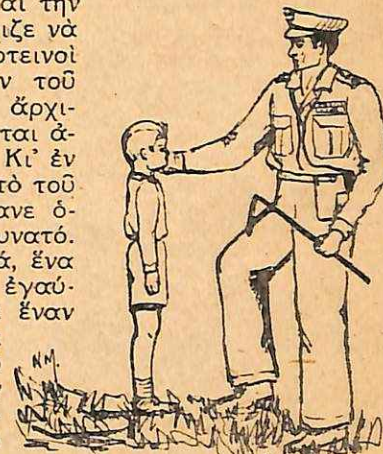
Ὁ πατέρας ἐγύρισε. Μὲ πολὺ σοβαρὸ ὕφος εἶπε στὴν γυναῖκα του:

— Οἱ Ἴταλοι μὰς ἀρχισαν τὸν πόλεμο ἀπὸ τὴν Ἀρβανιτιά. Θὰ τοὺς χτυπήσουμε, ὅπως μπορούμε. Ἐσὺ θὰ μείνῃς στὸ σπήτι μὲ τὰ παιδιὰ. Μὴ φοβηθῇς καθόλου. Ὁ «τρανὸς» (ἔτσι ἔλεγαν ὅλοι οἱ χωρικοὶ τὸν ἡρωϊκὸ Συνταγματάρχῃ Δαδάκη) εἶναι μαζί μας καὶ θὰ μείνῃ μαζί μας ὡς τὸ τέλος. Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ πάω δυστυχῶς στρατιώτης. Ἀλλὰ θὰ μείνω στὸ Στρατηγεῖο, κοντὰ στὸν «τρανόν». Στείλε μου τὸ μεσημέρι τὸν Κοσμά μὲ λίγο ψωμί καὶ λίγο προσφάγι. Ἀν θέλω τίποτα θὰ σοῦ τὸ μνησῶ.

Πέρασαν δύο μερόνυχτα, πὺ ἦταν ἀληθινὰ τρομερά. Οἱ κανονιές, οἱ ριπές τῶν πολυβόλων, οἱ χαρακτηριστικοὶ κρότοι τῶν ὁλοβόλων δὲν ἔπαψαν οὔτε μιά νύχτα καὶ μέρα. Ἀληθινὲς μάχες ἐγίνοντο σὲ λίγες ὥρες ἀπὸ τὸ Ἐπτάχωρι, στὴν Καστάνια, στὴν Λυκόρραχη, στὸ Κεράσσο, στὴ Φούρκα, στὴν Ζούζουλη. Θάλεγε κανεὶς πὺς τὸ χωριὸ εἶχε περικυκλωθῇ ἀπὸ παντοῦ μὲ τὸν ἐχθρό, πὺ ζητοῦσε νὰ ὀρμίσῃ καὶ νὰ τὸ καταλάβῃ. Ἀλλὰ ὁ Δαδάκης ἦταν πάντα κοντὰ στοὺς κατοίκους του κι' αὐτὸ τοὺς ἡσύχαζε. Ὅταν τὴ νύχτα οἱ κανονιές ἔμοιαζαν νὰ πλησιάζουν ἀκόμα περισσότερο, οἱ χωριάτες ἔβγαζαν ἀπὸ τὰ σπήτια τους καὶ ἐκύτταζαν τὸ γραφεῖο του, ὅπου ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωὶ ἦταν ἀναμμένο τὸ φῶς. Κι' αὐτὸ τὸ φῶς ἐκίνα σὲ πικρὸ σκοτάδι τοὺς ἔδινε καινούργιο κουράγιο:

— Ὁ «τρανός» δουλεύει! Θὰ τοὺς φάῃ τοὺς φρατέλλους!

Κι' ἔβρεχε, ἔβρεχε ἀδιάκοπα. Τὰ δρομάκια μὲ σὰ χωριὰ εἶχαν γίνῃ ἀληθινὰ ποτάμια. Στρατιῶτες ἐπήγαιναν κι' ἐρχόντουσαν. Ἦρθε καὶ ἱπ-

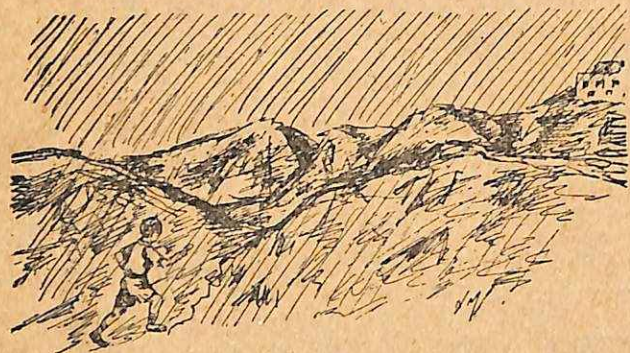

πικό, ήρθαν και άλλοι μεγάλοι αξιωματικοί, ένας Στρατηγός, συνταγματάρχαι πολλοί που υποδέχθηκε ο Δαθάκης με την αγώριστη μαγγούρα του, από κερασιά, στο χέρι. Άλλα έφθαναν την νύχτα κι' άλλοι στρατιώτες, καταμαυροί από το μπαρούτι, πληγωμένοι με τὰ ρούχα τους καταξεσχισμένα και ματωμένα.

Ο μικρός Κοσμάς δὲν έπαψε εκείνες τῆς ἡμέρες νὰ τρέχη ἀπὸ τὸ σπῆτι του στὸ Στρατηγεῖο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ σὲ ὅσες δουλειὲς τὸν ἔστελναν ὁ πατέρας του καὶ διάφοροι αξιωματικοί. Ὅταν ὁ Στρατηγὸς ἐγκαταστάθηκε στὸ Στρατηγεῖο κι' ὁ Δαθάκης μετέφερε τὸ δικό του Στρατηγεῖο στὸ σπῆτι τοῦ μπακάλη τοῦ χωριοῦ, ὁ Κοσμάς ἔγινε ἐπίσημα πιά ὁ σύνδεσμός του. Ὁ Συνταγματάρχης, πού τὸν ἤξερε πιά καλά, τὸν ἐχάιδευε στὸ κεφάλι, τοῦ ἔδινε κανένα μπισκότο καὶ τοῦ ἔλεγε:

— Κοσμά νὰ πᾶς νὰ βρῆς τὸν τάδε, ἢ τὸν δεῖνα ἀξιωματικό καὶ νὰ τοῦ πῆς νάρθη ἔδω, ἢ νὰ φύγει ἀμέσως γιὰ κεῖ πού ἔρεει.

Κι' ὁ Κοσμάς ἔτρεχε ἀμέσως, συχνὰ μέσα στὸ σκοτάδι, ἐνῶ ἡ γῆ ἔμοιαζε νὰ τραντάζεται κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του με ὅλες τῆς κανονίες. Συχνὰ τὸν ἔπινγε ἐκεῖνος ὁ περίεργος κόμπος στὸν λαιμό.

Ἀλλὰ ὁ Κοσμάς ἦταν τόσο υπερήφανος γιὰ τὴν δουλειὰ πού ἔκανε, ὥστε δὲν ἄφηνε τὸν φόβο νὰ τὸν κυριεύσει. Ὅταν στὸν δρόμο τοῦ ἔβρισκε στρατιώτες τραυματισμένους, ξενυχτισμένους, ζαλισμένους ἀπὸ τὸ τρομερὸ ἐχθρικό πυροβολικό, τοὺς ἔπαιρνε με προσοχή καὶ ἀγάπη ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοὺς ἐπήγαινε στὸ σπῆτι του, ὅπου ἡ μαννούλα του εἶχε πάντα ἕνα ζεστὸ τσάι, λίγο φαί καὶ πολλὴ καλωσύνη νὰ τοὺς προσφέρει καὶ νὰ τοὺς κάνῃ ἔτσι νὰ ξαναβροῦνε τὸ ἠθικό τους. Ὁ ἴδιος ὁ Κοσμάς τοὺς ἔπαιρνε ἔπειτα γιὰ νὰ τοὺς οδηγήσῃ στοὺς ἀξιωματικούς τοῦ Δαθάκη, πού ἐχρειάζοντο γιὰ τὸν δύσκολο ἀγῶνα κάθε στρατιώτη καὶ τοὺς ἔδιναν καινούργιες διαταγές. Πόσο τοὺς λυπότανε καὶ πόσο τοὺς ἀγαποῦσε τοὺς στρατιώτες αὐτοὺς ὁ Κοσμάς! Πόσο θὰ ἤθελε νὰ μπορέσῃ νὰ τοὺς βοηθήσῃ ἀκόμα περισσότερο!

Κι' ἔτσι ἦρθε ἡ νύχτα τῆς 1ης Νοεμβρίου. Ὁ Κοσμάς εἶχε καταλάβει ἀπὸ τὴν ἐξαιρετικὴ κίνησι στὸ Στρατηγεῖο πὼς κάτι μεγάλο ἐτοιμαζότανε. Ἀδιάκοπα ἔφευγαν τὰ τμήματα πρὸς τὰ διάφορα ὑψώματα γύρω ἀπὸ τὸ χωριό. Καινούργια κανόνια ἔφθαναν. Καὶ τὰ ξημερώματα ὁ Δαθάκης καβάλλησε τὸ ὠραῖο τοῦ ἀλογο καὶ ἐτοιμάσθηκε νὰ ἐκινήσῃ. Ὁ μικρὸς Κοσμάς βρέθηκε κοντὰ του. Ἐνα μεϊδιάμα μαλάκωσε τὸ συνωφρωμένο πρόσωπο τοῦ Συνταγματάρχου:

— Τί ἔκανες σήμερα τὴν νύχτα, Κοσμά; τὸν ρώτησε.

— Ἄλλους δυὸ στρατιώτες μάζεψα, κύριε Συνταγματάρχα. Δώδεκα σὰς ἔφερα ὡς τώρα.

— Μπράβο, Κοσμά! Εἶσαι ἀληθινὸ παλληκάρι. Ἐννοια σου κι' ἐμεῖς θὰ τοὺς μανδρώσουμε τοὺς Φρατέλλους... Ἀλλὰ σὲ θέλω νὰ μοῦ κάνῃς μιὰ σπουδαία δουλειά. Τὸ ξέρεις τὸ Μοναστήρι τῆς Παναγίας τῆς Κλαδόρμης;

— Ναί, κύριε Συνταγματάρχα. Πήγαμε τρεῖς φορές με τὸν δάσκαλο φέτος.

— Θαυμάσια: Τὸ μεσημέρι σήμερα θὰ πᾶς στὸν πατέρα σου νὰ σοῦ δώσῃ ἕνα χαρτί ἀπὸ τὸν Στρατηγὸ. Θὰ τὸ κρύψῃς στὸν κόρφο σου, καὶ θὰ μοῦ τὸ φέρῃς στὸ μοναστήρι πού θὰ εἶμαι. Θάρρῃς μέσα ἀπὸ τῆς χαράδρες. Νὰ φυλάγῃς καλὰ καὶ νὰ προσέχῃς γύρω σου. Ἄν δῇς ἀπὸ μακριὰ κανένα Ἱταλὸ, μὴ κρατήσῃς τὸ χαρτί ἀπάνω σου. Σκάφτο μέσα στὸ χῶμα ἢ κρύψτο κάτω ἀπὸ κανένα κοτῶνι. Θὰ τὰ καταφέρῃς, Κοσμά;

— Θὰ τὰ καταφέρω, κύριε Συνταγματάρχα.

— Μπράβο, Κοσμά! Εἶσαι σπουδαῖος. Στὴν μάνα σου νὰ πῆς ὅτι θὰ μείνῃς ὅλο τὸ ἀπόγευμα κοντὰ στὸν πατέρα σου.

Μονάχος τοῦ ξεκίνησε ὁ Κοσμάς λίγο μετὰ τὸ μεσημέρι. Ἐβρεχε πάντα με τὸ τουλοῦμι. Ὁ δρόμος, πού ἦταν πάντα δύσκολος μέσα ἀπὸ τῆς ἀπότομες χαράδρες καὶ τῆς ἀγρίας πλαγιές, εἶχε γίνει ἀκόμα πιὸ δύσκολος τώρα πού ἡ βροχὴ εἶχε γεμίσει με λάσπη τὰ πάντα. Ἡ καρδιά τοῦ μικροῦ ἡπειρώτη ἦταν σφιγμένη. Ἀλλὰ ἔνοιωθε κοντὰ στὴν καρδιά του τὸ ἔγγραφο τοῦ Στρατηγοῦ καὶ αὐτὸ τοῦ ἔδινε κουράγιο.

Ἦταν πιά πέντε τὸ ἀπόγευμα ὅταν ἔφθασε στὸ μοναστήρι. Ὁ πανύψηλος λοχίας, πού εἶχε πάντοτε μαζὶ του ὁ Δαθάκης τὸν ἐπῆγε ἀμέσως στὸν Συνταγματάρχη. Αὐτὸς ἐπῆρε πρῶτα τὸ χαρτί κι' ἔπειτα σήκωσε τὸ παιδάκι καὶ τὸ φίλησε στὰ δυὸ μάγουλα:

— Νάξερεις, Κοσμά μου, τί ὑπηρεσία προσέφερες στὴν Ἑλλάδα θάσουν υπερήφανος... Ἐλα τώρα νὰ κάτσης νὰ κοιμηθῇς μαζὶ μας. Εἶναι ἀργὰ γιὰ νὰ γυρίσῃς πιά στὸ χωριό.

Ὅλη τὴν νύχτα τὸ πυροβολικό, δικό μας καὶ ἐχθρικό δὲν ἔπαψε οὔτε μιὰ στιγμὴ ὀλόγυρα ἀπ' τὸ μοναστήρι. Ὁ Κοσμάς ὅμως δὲν ἐσκιαζότανε πιά καθόλου. Σ' ἕνα κελλὶ τοῦ μοναστηριοῦ εἶχε γνωρίσει ἕνα πολυβολητὴ, τραυματισμένο στὸ χέρι πού τοῦ εἶπε μιὰ καταπληκτικὴ ἱστορία. Βρέθηκε μονάχος του μέσα στὴν φωτιά τῶν ἱταλικῶν ὀλμοβόλων καὶ πολυβόλων. Οἱ ἄλλοι ὑπηρέτες τοῦ ἑλληνικοῦ πολυβόλου εἶχαν σκοτωθῇ. Ὁ ἴδιος ἐνόμιζε πὼς ἔφθασε πιά ἡ τελευταία του ὥρα. Τότε προσευχήθηκε με ὅλη του τὴν ψυχὴ, στὴν Εὐαγγελίστρα, στὴν Παναγία τῆς Τήνου, πού εἶχαν προσβάλει οἱ Ἱταλοὶ με τὸν τορπιλλισμό τῆς «Ἑλλης».

— Κι' ἔξαφνα εἶδα μπροστά μου, εἶπε, μιὰ πανώρη μαυροφόρα. Ἐσκυψε στοργικὰ ἀπάνω μου καὶ σκούπισε τὸ μέτωπό μου πού ἔσταξε ἰδρώτα. Ἐνοιώσα τὸ ἀνάλαφρο ἀγγίγμα τοῦ χεριοῦ τῆς καὶ ξαναγέμισα ζωὴ καὶ κουράγιο. Σήκωσε ἔπειτα τὸ χέρι τῆς καὶ μοῦδειξε πρὸς τὴν Ἀνατολή. Δυὸ ὀκτίδες ἔπεσαν κοντὰ μου ἀλλὰ βρόντησαν με ὀρμὴ κατὰ γῆς χωρὶς νὰ σκάσουν. Οἱ ἄλλες ἔπεσαν πολὺ μακρύτερα καὶ δὲν με πείραξαν. Λίγη ὥρα ἀργότερα ἦρθαν οἱ πατριῶτες μας ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ διώξαν τοὺς Φρατέλλους. Ἡ ἀντεπίθεσις ἀρχισε μικρούλη μου. Τοὺς κυνηγάμε τώρα πιά. Θὰ νικήσουμε! Ἡ Παναγία εἶναι μαζὶ μας καὶ μᾶς βοηθεῖ!

Α. Α. Κ.

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ, 40 χρονῶν.

ΜΑΡΙΓΩ, 35 χρονῶν, γυναῖκα του.

ΕΛΕΝΗ, 9 χρονῶν.

ΓΙΩΤΟΥΛΑ, 7 χρονῶν, κόρες τους.

ΣΠΑΣΩ, 42 χρονῶν, ἀδερφή τοῦ Κωσταντῆ.

ΤΑΣΟΣ, 14 χρονῶν, γιὸς τῆς.

ΚΥΡΑ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ, 50 χρονῶν, γειτόνισσα.

Ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά.

Ἡ σκηνὴ στὸ Ἀργυρόκαστρο, λίγες ὥρες πρὶν ἀπ' τὴν ἀπελευθέρωσί του, τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1940.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

Τὸ ἐσωτερικὸ ἐνὸς φτωχοῦ σπιτιοῦ. Τραπέζι, καρέκλες, σοφᾶς, ἕνα μακρὸ σεντούκι — ἕνα κομὸ, μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας, καντήλι, λάμπα λαδιοῦ ἀναμμένη πάνω στὸ τραπέζι. Χαράματα. Ὡς τὸ τέλος τῆς πρώτης εἰκόνας θὰ ξημερώσῃ ἐντελῶς. Δυὸ πόρτες: μιὰ ἐξωτερικὴ, ἄλλη στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἕνα παράθυρο πού βλέπει στὸ δρόμο.

ΕΙΚΟΝΑ Α΄

Στὸ σοφᾶ κοιμοῦνται τὰ δυὸ κορίτσια, σκεπασμένα με κουβέρτες. Σ' ὅλη τὴ διάρκεια αὐτῆς τῆς σκηνῆς ἀκούγονται μακρινὲς κανονίες. Ἡ Μαριγὼ με τοὺς ἀγκῶνες στὸ τραπέζι, βαστάει τὸ κεφάλι τῆς, δίχως νὰ μιλά. Ἡ κυρὰ - Καλλιόπη κι' ἡ Σπασώ, καθισμένες κοντὰ τῆς, πλέκουν κάλτσες.

ΣΠΑΣΩ (στὴ Μαριγὼ): Μὴ γιὰ τὸ Θεό, μὴν κάνεις ἔτσι. Κατέβασε τὰ χέρια σου. Μὴ δὰ καὶ μένανε δὲν εἶναι ἀδερφός μου;

Μὰ ὅσο ὑπάρχει πνοὴ ὑπάρχει καὶ ζωὴ. Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος, Μαριγὼ, κάνε τὸ σταυρό σου, καὶ παρακάλε τὴν Παναγία, μέσα ἀπ' τὴν ψυχὴ σου... Ποιὸς τὸ ἔρεει, μὴν ξημερώσει καὶ γιὰ μᾶς ἡ αὐγή;...

Κυρὰ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Δὲν ὑπάρχει αὐγὴ γιὰ μᾶς τοὺς ἔρημους...

ΣΠΑΣΩ: Μὴ... Μὴ βλαστημᾷς κυρὰ - Καλλιόπη, μὴ λᾶχουνε τὰ οὐράνια ἀνοιχτά, κι' ἀκούσουνε, τὸ βαρὺ σου τὸ λόγο.

Κυρὰ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Ὁ λόγος μονάχα βαρὺς, γιὰ ἡ νυχτιά βαρυὰ, βαθεῖα καὶ σκότεινη;... Τρανὸς ὁ πόνος τῆς, κι' ἀβάσταχτος... Πέτρα πλακώνει τὴν ψυχὴ τῆς... Δὲν τὸ νιώθεις καὶ σὺ, πού εἶσαι ἀδερφή του;

ΣΠΑΣΩ: Πὼς δὲν τὸ νιώθω, κατακαυμένη κυρὰ - Καλλιόπη; (πνιχτά). Μὰ δὲν τὸ στοχάζεσαι πὼς τὸ κάνω γι' αὐτή;... Τρέμει τὸ φυλλοκάρδι μου, μὴ πάθει τίποτις κι' αὐτὴ, καὶ τότες τί θὰ γενοῦνε αὐτὰ τὰ ἔρημα παιδιά;... Τέτοιο λεβέντη...

Κυρὰ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: ... χαρὰ καὶ καύχημα τοῦ τόπου μας... Ὅλα γιὰ τὴν Πατρίδα... Καὶ νὰ τὸν πιάσουνε τὰ σκυλιὰ... Μὰ γὼ δὲν ξέρω καὶ καλὰ — πὼς ἔγινε τὸ κακό;...

ΣΠΑΣΩ: Ντυμένος βοσκός, με τὰ πρόβατα τοῦ μπαρμπ' Ἀγγελῆ — τάχατε γιὰ νὰ τὰ βοσκήσῃ — μπηκε βαθεῖα βαθεῖα στὸ Ἀρσανίτικο, πῆρε μαντάτα καὶ τὰ πῆγε στὸ Ἑλληνικὸ Στρατηγεῖο... Μὰ στὸ γυρισμό... ἄχ.

Κυρὰ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Μὰ καλὰ, πὼς τὸν κατάλαβαν, καλὲ;

ΣΠΑΣΩ: Μπαμπεσιά. Κάποιος ἀρσανίτης, ὁ Μουχτάρ, λένε, ... τὸν πρόδωσε τὸ σκυλί... Καὶ τὴ στιγ-

μὴ πού ὁ Κωνσταντῆς ἔφτανε στὸ σπιτικό του χύμηξαν οἱ ἱταλιάνοι, καὶ τὸν πιάσανε...

Κυρὰ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Τώρα πού τὸν ἔχουνε... ἔμαθες;...

ΣΠΑΣΩ: Σσσσ... Στὸ ὑπόγειο τοῦ Παντελῆ... Δεμένο μ' ἀλυσίδες. Λένε... λένε... (πνιχτά) πὼς τὴν αὐγὴ... θὰ τὸν... τουφεκίσουνε...

Ἄχ (σιγοκλαίει).

ΜΑΡΙΓΩ (τινάζεται με μιὰ ἀγρία κραυγὴ): Ὅχι... Ὅχι... δὲ θὰ μοῦ τὸν σκοτώσουνε... Ὅχι...

ΣΠΑΣΩ: Ἡσούχασε, Μαριγὼ μου, δὲν σοῦπα;... ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος. Ὁ στρατός μας προχωρεῖ... Δὲν ἀκούς τὰ κανόνια... ὅπου νᾶναι φτάνουν... φτάνουν.

Κυρὰ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Μονάχα... Νὰ φτάσουνε στὴν ὥρα... ἐξήντα ἔχουνε κλεισμένους στὰ μπουντροῦμια... οἱ χαλαστές... Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς λυπηθῇ...

ΕΛΕΝΗ (τινάζεται ἀπ' τὸν ὕπνο τῆς): Πατέρα... πατέρα... ἦρθες (ξυπνάει ἐντελῶς) κοιτάζει γύρω τῆς τρομαγμένη. Πατέρα!... Ἄχ μάννα... δνειρο ἦταν;...

ΜΑΡΙΓΩ: Ἐρμὸ καὶ σὺ, γῦρε στὸ στῶμα... Πάσχισε νὰ κοιμηθῇς.

ΕΛΕΝΗ: Ὅχι μάννα, ἀκου... εἶδα... εἶδα τὸν πατέρα... ὀλοζώντανε σὰ νάτανε μπροστά μου. Εἶτανε, λέει νύχτα, (ὄχι χάραμα σὰν τώρα), μὰ νυχτιά, βαθεῖα καὶ σκοτεινὴ. Μιὰ σειρὰ ἀπὸ δέντρα... μαύρα κι' ἀσάλευτα...

ΜΑΡΙΓΩ: Χριστέ μου... κυπαρίσσια...

ΕΛΕΝΗ: Ὅχι μάννα... ὄχι κυπαρίσσια εἶχανε φουντωτὰ κλαδιά, μαύρα φουντωτὰ κλαδιά... Κι' ὕστερα, λέει, ὁ δρόμος ἦταν πλατὺς καὶ σκοτεινὸς καὶ μακρὸς πόσο μακρὸς... ἔφτανε ὡς πέρα στὸ βουνό. Καὶ δὲν ἀκουγότανε τίποτις, μήτε σάλεμα μήτε ἀχὸς κανέναν. Κ' ἐγὼ ἐυπόλυτη περπατοῦσα σ' αὐτὸν τὸ σκοτεινὸ δρόμο με τ' ἀραδιασμένα δέντρα σὰν ψηλοὶ, ἀσάλευτοι στρατιῶτες. Κι' ἔτρεμε τὸ καρδούλι μου καὶ κοιτάζα τὸν οὐρανὸ κι' ἦταν κι' αὐτὸς σκοτεινός, δίχως καμμιὰ ἀχτίδα ἀπὸ φῶς.

ΜΑΡΙΓΩ: Τί δνειρο, Θεέ μου!...

ΣΠΑΣΩ: Στάσου ντέ, νὰ δοῦμε καὶ τὸ τέλος...

ΕΛΕΝΗ: Μανούλα... μὴ φοβάσαι... ἀκου. Κι' ἐκεῖ πού πήγαينا, λέει, στὸ δρόμο τὸ μουγγό... τὸν κρῦο, ξάφνου... ἐνίωσα μιὰ ζεστασιά νὰ με θερμαίνει ἀπὸ τὰ πόδια κι' εἶδα τὸν ἥλιο... τὸν ἥλιο, μάννα, νὰ σκάζει ἀπὸ τὸ βουνό, μὰ ἕνας ἥλιος ἑκατὸ φορές πιὸ μεγάλος ἀπ' τὸν ἀληθινό. ἔπαινε πὲς ὀλάκερο τὸν οὐρανό... κι' ὅλα πλημμύρισαν ἀπὸ τὸ φῶς κι' ὁ δρόμος ἀστράψε καθὼς τὸ φῶς κατέβαινε σιγὰ - σιγὰ. Καὶ τότες, λουσμένος ἀπὸ μιὰ λάμψη, εἶδα νὰ προβάλλει ὁ πατέρας... Ἦταν ντυμένος σὰ ἄσπρα, κι' ἔλαμπε ὅλος, μάννα, σὰ Χριστός.

ΜΑΡΙΓΩ: Παναγία μου, θὰ μοῦ τὸν σκοτώσουνε...

ΣΠΑΣΩ: Μὴ... μὴ λὲς τέτοια λόγια... Πὼς τὰ χωράει τὸ στόμα σου; Ἐχε τὴν πίστη σου στὸ Θεὸ καὶ στὴ Παναγία τὴ Δέσποινα.

Κυρὰ - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Ἐλα καὶ σὺ παιδί μου γῦρε νὰ κοιμηθῇς, κι' ἄμα ξυπνήσεις ὁ πατέρας σου θάναι δῶ.

ΕΛΕΝΗ: Ναί... Ναί... Ἐλα μανίτσα νὰ τὸ ποῦμε μαζί. Ἐλα. Με τὴν αὐγή...

ΜΑΡΙΓΩ: Με τὴν αὐγή...

ΕΛΕΝΗ: Ὁ πατερούλης θάναι δῶ.

ΜΑΡΙΓΩ: Ὁ πατερούλης θάναι δῶ. (Πέφτει με λυγμούς στὸ τραπέζι. (Χτυπᾷνε στὴν πόρτα).

ΣΠΑΣΩ: Ποιός είναι;
ΜΙΑ ΦΩΝΗ: Έγώ. Ό Τάσος...
ΣΠΑΣΩ: "Α, το παιδί... "Ελα... έλα... (μπαίνει ό Τάσος ένα άγόρι 14 χρονών γεροδεμένο.
ΤΑΣΟΣ (με μεγάλο ένθουσιασμό, που μοιάζει σαν ψεύτικος): Άκούστε... ακούστε με καλά... ό στρατός μας φτάνει... Προχωρούν, προχωρούν, λένε πως σε λίγη ώρα θάβναι έδώ... Κανένας δεν κοιμάται. Όλοι καρτερούν... οί Ιταλιάνοι τάχουν χαμένα, οί άρβανίτες κλειστήκαν από ψές στις ό στά σπίτια τους. Φτάνουν μάνα, φτάνουν θειά. Ή λευτεριά, ή λευτεριά ζυγώνει... Τό Άργυρόκαστρο θά γίνη Έλληνικό!...

ΜΑΡΙΓΩ: Νά δώκει ό Θεός ναρθούνε στην ώρα... (Πάει κοντά στην εικόνα γονατίζει προσεύχεται... Δέ νιώθει τί λένε γύρω της).

ΤΑΣΟΣ (πνιχτά στη Σπασώ): Μάνα, μάνα μου, φριχτά τά νέα.

ΣΠΑΣΩ: "Εεεε, τί; Μύλα...

ΤΑΣΟΣ: Μάνα. Τίποτα δεν ξέρω για τό στρατό. Τώπα για κουράγιο της θειάς. Μάνα, βαστήξου. Μά σύ, πρέπει νά τό ξέρεις... την αύγή... την αύγή με τό κοκκόρι, θά τον τουφεκίσουνε τό μπαρμπα - Κωσταντή.

ΣΠΑΣΩ: Παναγιά μου Δέσποινα... "Οχι... όχι... μην τό λές...

ΤΑΣΟΣ: Μή... μή, κρατήσου. Μού τώπε ό Άχμέτ. Τό ξέρει θετικά, στην αύλή του κυρ Παντελή... Σάσσο.

ΕΛΕΝΗ: Τί μουρμουρίζει' έκεί... τίποτις κακό; Μά γώ δέ φοβάμαι είδα τ' όνειρο.

ΣΠΑΣΩ: "Ελα τώρα κοιμήσου.

ΕΛΕΝΗ: Καί σαν ξυπνήσω ό πατερούλης θάβναι δώ. (πέφτει στο στρώμα, άποκοιμείται).

ΣΠΑΣΩ (σιγοκλαίει): Τί άλλο σου είπε ό Άχμέτ;

ΤΑΣΟΣ: Μούπε νά πώ στη θειά νά πάμε νά τον δη, για στενή φορά. "Ενας Ιταλός δέχτηκε νά την άφήκει για λίγα λεπτά...

ΣΠΑΣΩ: Πώς πως νά τό βασιτάξω ή έρμη;...

ΜΑΡΙΓΩ (σηκώνεται πάει στο παράθυρο τ' άνοίγει, άπλώνει τά χέρια): Κάνε τό θαύμα Σου, Παναγιά... (Στόν άόρατο στρατό). "Ελα... (σαν όνειροπαρμένη). "Ελα...

ΣΠΑΣΩ (με άπόφαση στη Μαριγώ): "Ελα, πάμε...

ΜΑΡΙΓΩ: Πού;...

ΣΠΑΣΩ (με κλάμματα φανερά πιά): Στόν Κωσταντή... Νά τον άποχαιρέτεις... Για μία στιγμή...

ΜΑΡΙΓΩ (πιάνει τό πεφάλι της): "Ααααα, ήρθε ή ώρα;... Πάμε... (ρίχνει ένα μποξά που της σκεπάζει τό πρόσωπο) (με μία παγωμένη γαλήνη). Τό θαύμα δεν έγινε...

Φεύγουν ή Μαριγώ, ή Σπασώ καί ό Τάσος. Κλείνουν την πόρτα.

ΑΥΛΑΙΑ

ΕΙΚΟΝΑ Β'.

"Υστερα από δυό ώρες. Οί κανονίες κ' οί ντουφεκιές άκούγονται τώρα πολύ κοντά. "Εξω θόρυβος από Ιταλικό στρατό που περνάει, ποδοβολητό άλόγων... πεζικό... φασαρία. "Έχει ξεμερώσει πιά για καλά κι ό ήλιος λούζει τό δωμάτιο. Τά κορίτσια έχουν πιά ξυπνήσει καί κάθονται στο σοφά με την κυρά - Καλλιόπη, που τους λέει παραμύθια.

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Καί τότες παρουσιάστηκε, ξάφνικά τό βασιλόπουλο καί με τό μακρύ του τό κοντάρι τρύπησε τον κακό τό δράκο...

ΓΙΩΤΟΥΛΑ: Καί ή Πεντάμορφη την πήρε την παπαρούνα;...

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Μόνο την παπαρούνα, για καί τό βασιλόπουλο... με την περίσσια όμορφιά καί τά

πολλά τά πλούτη;... Κ' ύστερα ζήσαν αυτοί καλά καί μείς καλύτερα...

ΕΛΕΝΗ: Τί καλύτερα θειά... Δέ βλέπεις, δεν άκούς τί κακό γίνεται;

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Κακό; για καλό... τρανό καί μέγα καλό... Ό στρατός, ό Έλληνικός στρατός, έρχεται στον τόπο μας έλευθερωτής. Σάν τό βασιλόπουλο που τρύπησε τό δράκο...

ΓΙΩΤΟΥΛΑ: Καί σύ, Έλένη είσαι ή Πεντάμορφη, που θά έλευθερώς... (γελάει).

ΕΛΕΝΗ: Χαρά στην όρεξή σου νά γελάς, τη στιγμή που λείπουν κι ό πατέρας κ' ή μητέρα... Μά πέσε μου, θειά, τί ώρα έφυγε ή μάνα, δίχως νά την πάρω χαμπάρι.

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Πάει νά φέρει τον πατέρα σου - δέ σούπα; - όπου καί νάναι ό στρατός φτάνει...

νά, σε λίγο θ' άκουστούν οί σάλπιγγες καί τά ταμπύρλα... Οί Ιταλοί τρομαγμένοι έτοιμάζονται για φευγιά. Θ' άφήσουνε τους όμηρους έλεύθερους. Νά, όπου νάναι, φτάνουν.

ΓΙΩΤΟΥΛΑ: Μά ό πατέρας δεν είναι μαζί με τους άλλους... τον έχουνε χωριστά... (περήφανα). Ξέρεις θειά... ό πατέρας δούλεψε για την πατρίδα μας... καί γι' αυτό τον πιάσανε. Τώρα που θάρρη ό Έλληνικός στρατός θά τον κάνουνε στρατηγό...

ΕΛΕΝΗ: "Οχι δά καί σύ στρατηγό. Άμέσως - άμέσως;...

ΓΙΩΤΟΥΛΑ (με συγκάταθση): Καλά, άς είναι καί λοχίας.

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Έμ βέβαια τί στρατηγός τί λοχίας... (κάνει πως γελάει, μά στήνει διαρκώς αύτί. Κεϊνη τη στιγμή άκούγεται μία όμοθροντία πολύ κοντά... Χριστέ μου!... (ψιθυριστά) τά σκυλιά!...

ΕΛΕΝΗ - ΓΙΩΤΟΥΛΑ (μαζί): Τ' είτανε θείτσα;... λές νάφτασε ό στρατός;

ΓΙΩΤΟΥΛΑ (μαζεύεται στην άγκαλιά της κυρά - Καλλιόπης): Φοβάμαι! Πώς φοβάμαι!... Γιατί δέ μιλάς, θειά;... Τί... τί είναι;...

ΕΛΕΝΗ: Λές νάτανε τίποτα κακό, θειά;...

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: "Οχι, παιδί μου, ήσύχασε. Στάσου νά σάς φτιάσω τό γάλα σας.

ΕΛΕΝΗ: "Οχι, όχι όσπου νάρρη ό πατέρας... μήτε μπουκιά... (χτυπάνε, κι' άνοίγει άμέσως ή πόρτα, μπαίνει ό Τάσος).

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (τρέχουνε κοντά του): Ξέρεις τίποτα, έρχεται ό πατέρας;...

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ (ψιθυριστά): Πάει;... άκουσα την μπαταρία...

ΤΑΣΟΣ (με δισταγμό): Δεν ξέρει κανείς άκόμα... έχουνε κλείσει την πόρτα... κι' άπέξω, στέκεται φρουρός, κανείς δεν μπορεί νά ζυγώσει. Ή θειά - Μαριγώ πεσμένη στο χώμα έξω άπ' την κλειστή τη πόρτα έχει άκουμπήσει τ' αύτί πάνου στη γή... καί προσπαθεί ν' άκούση.

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Ν' άκούση... τί;

ΤΑΣΟΣ: "Αν έρχεται ό στρατός. Κακομοίρα θειά... Οί Έλληνες...

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Σάσσο (δείχνει τά παιδιά).

"Ακούγεται φασαρία στην αύλή έξω άπ' την κλειστή πόρτα. Φωνές άνδρικές, γυναικείες. Τά παιδιά τρέχουν στην πόρτα καί την άνοίγουν με μία ψυχόρμητη κραυγή: "Ο πατέρας...

Μ' άντίς για τον πατέρα, φέρνουνε σούρνωντας την Μαριγώ, άντρες γυναικες παιδιά... Την ξαπλώνουνε στο σοφά, της κάνουν άέρα, προσπαθούν νά την παρηγορήσουν.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ: Μην κάνεις έτσι... μπορεί νά τό κάνουνε ξεπίτηδες... Ξέρει κανείς με δαύτους; "Ασε νά φύγουνε καί τότες πιά θά ξέρουμε θετικά...

ΑΛΛΗ: Βέβαια φωνή δεν άκούστηκε... ποιός τό ξέρει ίσως νά κάνανε καί γυμνάσια...

ΜΑΡΙΓΩ: Νά μην μπορέσω νά τον δώ... νά του πώ τό στερνό τό χάρει... ν' άκούσω την ύστατή του την παραγγυλιά... Θεέ μου.

ΓΙΩΤΟΥΛΑ: Μάνα, που είναι ό πατέρας... γιατί δεν ήρθε μαζί σου;

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ (παίρνει τά δυό παιδιά από τό

χέρι): "Ελάτε πām έμείς... πām σπίτι μου νά παίξετε με τά παιδιά... έδώ έχουμε δουλειά... έμπρός... έμπρός... "Οχι μαζί με τους μεγάλους.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ: "Οχι... όχι θειά... πρώτα ναρθή ό πατέρας...

Κυρά - ΚΑΛΛΙΟΠΗ: Πάμε πάμε. Θά τον συναντήσουμε στο δρόμο. (Τά τραβάει με τη βία).

ΕΛΕΝΗ: Μανίτσα... μην κλαίς... θυμήσου τ' όνειρό μου...

(Ή κυρά - Καλλιόπη με τά παιδιά φεύγουν)...

ΜΑΡΙΓΩ: Νά καρτεράς μία τέτοια στιγμή... μία στιγμή που την προσμέναμε χρόνους... κ' ή ψυχή νάναι ντυμένη στα μαύρα. Χριστέ μου δώσε μου κουράγιο... ή καρδιά μου άδύναμη καί πως νά τό βασιτάξω... (κλαίει).

ΕΝΑΣ ΑΝΤΡΑΣ: Για σωπάστε... ακούτε άκούτε... (άπό πολύ μακριά άκούγεται μουσική από έλληνικά θούρια... Τινάζονται όλοι όρθοί.

ΦΩΝΕΣ: Παναγιά Παρθένα!... Ό στρατός... οί δικοί μας... οί δικοί μας φτάνουν... (Τρέχουν όλοι σπρώχνοντας ό ένας τον άλλον, καί φεύγουν. Ή σκηνή άδειάζει).

ΜΑΡΙΓΩ (σηκώνεται δίχως νά μιλά, πάει κοντά στην εικόνα, γονατίζει. Στην άρχή δεν άκούγονται λόγια, ύστερα ψιθυριστά): Ναί. Ναί... Παναγιά μου Σϋ που πάντα άκουσες τις προσευχές μου... θά μου τον σώσης, "Αγια μου Παρθένα... θά μου τον σώσης νά μην... (Οί μουσικές άκούγονται τώρα κοντήτερα... Ή φασαρία έξω δυναμώνει. Ή Μαριγώ σηκώνεται, πάει στο παράθυρο... σαν ύπνωτισμένη. Τ' άνοίγει). Πά. Πά... Σημαίες... Ναί Κωσταντή... Κι' ή δική μας, Κωσταντή;... (Άνοίγει μηχανικά τό σεντοδι βγάξει μία σημαία, τη στήνει στο παράθυρο). "Ετοιμοι Κωσταντή νά τους δεχτούμε... (Ή έξωτερική πόρτα άνοίγει μπαίνουν με φόρα τά παιδιά).

ΕΛΕΝΗ - ΓΙΩΤΟΥΛΑ (μαζί): Μάνα, μάνα, φτάσανε. "Εξω στά περβόλια... πως λάμπουνε τά όπλα τους, μαμά, σαν χρυσά!... "Όλοι με τά λουλούδια άγκαλιές πάνε νά τους ράνουνε.

ΕΛΕΝΗ (με μία κραυγή): Τό Άργυρόκαστρο λεύτερο, μάνα. Τό φανταζόσσανε ποτές;...

ΜΑΡΙΓΩ: Ναί, παιδιά μου... τό Άργυρόκαστρο λεύτερο...

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΑΠ' ΕΞΩ: Τώρα δά μόλις σπάσαμε την πόρτα καί νάμαστε... Σταθήτε νά πάρω τό καρποφύλλι μου, κ' έφτασα.

ΦΩΝΕΣ: Για σου, άναστημένο Κωσταντή!...

(Άνοίγει ή πόρτα μπαίνει ό Κωσταντής).

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Για σας σε όλους...

ΜΑΡΙΓΩ: Παναγιά μου... Κωσταντή... Μπας κ' είναι όνειρο;...

(Πέφτει στην άγκαλιά του).

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ: Πατερούλη μου... (τον άγκαλιάζουν κι' αύτά).

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: "Ε, φτάνει, θά με πνίξετε... Τώρα έχουμε άλλη δουλειά.

ΜΑΡΙΓΩ: Κωσταντή. Ζεις; ζεις;...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Άμέ, για φάντασμα με πέρασες;...

ΜΑΡΙΓΩ: Κι' ή μπαταρία, πίσου από την πόρτα;...

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Τη στιγμή που θά φεύγανε τη ρίξανε έτσι γι' άποχαιρέτισμό (γελάει). Μά στάσου, καλέ, αύτοί φτάσανε κ' έμείς τό ρίξαμε στο κουβεντολίδι... (Πραγματικώς αύτή τη στιγμή οί φωνές, οί μουσικές, τά θούρια... τά έξαλλα «ΖΗΤΩ» του κόσμου άκούγονται έξω από τό σπίτι. Ό Κωσταντής, ή Μαριγώ, τά παιδιά βγαίνουν στην πόρτα.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Για σας λεβέντες μου... Πάντα με τη Νίκη: Άκούστε με καί δέστε το καλό στο μυαλό σας... Αύτή τη φορά τό Άργυρόκαστρο θά μείνη Έλληνικό... Είναι ποτισμένο με τό αίμα των παιδιών μας πληρωμένο με τά σπασμένα πόδια των άδερφιών μας δέ θά μάς άδικήσουνε ξανά!...

ΦΩΝΕΣ (άπ' έξω): Για σου, Κωσταντή...

(Ένώ οί ήχοι της μουσικής πλημμυρίζουν τό δωμάτιο καί ό ήλιος τό γεμίζει με φώς, ή Έλένη, τραβάει άπ' τό φουστάνι τη μητέρα της)...

ΕΛΕΝΗ: Μανούλα... μανούλα, κοίτα τό φώς...

κοίτα τον πατέρα πως λάμπει... τ' όνειρο άλήθεψε... "Εξω από τη σκηνή ό κόσμος τραγουδάει τον Έθνικό Ύμνο.

ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ: Γυναίκα, παιδιά, πάμε καί μείς μαζί τους:

Φεύγουν, κλείνουν την πόρτα...

ΑΥΛΑΙΑ

Α. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

"Οδηγίες για τό δάσκαλο, που θά διδάξη τό δραματάκι, δημοσιεύουμε στη σελίδα 15.

ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΤΕ ΤΗ ΝΙΟΤΗ

Τραγουδήστε τη νιότη, νά δώση, νά πάρη ό σκοπός τη χαρά της. Είν' αύτή τό καμάρι της γαλάζιας πατρίδας μονάχο. Μές στους κάμπους δροσιά, που γεννάει τους χυμούς, μέσ στά δάση σπαργή. Σάν άνθος στους γκρεμούς καί στον άγρονο βράχο.

Νάτην πάλι, περνά. Στους βωμούς της σιμώνει. Γηρατειά την κοιτάζουν κ' ή καρδιά τους φουσκώνει καί βουρκώνουνε τάφεγγα μάτια. Γειά στην όμορφη νιότη, που κάνει ό,τι πη. Νά φουχτιάση μπορεί καί την άγρια άστραπή, που ξεσκίζει τά έλάτια.

Δυνατά τά κορμιά καί τά στήθια είν' άσπίδα. Πά στο μέτωπο λάμπει σαν άστέρι ή έλπίδα. Νιότη, νιότη, σαν άγαλαμα ώραία. Με ρυθμό προχωρεί καί τό χώμα σκιρτά. Στη φιδίσις της μέση έχει ζωσει σφιχτά την τιμή σά ρομφαία.

Μά ως διαβαίνει κ' οί στράτες ξυπνούν στα τραγούδια, που θυμίζουν παιάνες καί σκορπίζουν λουλούδια, καί χαρές άνοιξιότικων κρίνων, κάπου κάπου γυρίζει τη σκέψη γοργή, μία παλιά σαν ν' άκούη που μιλεί προσταγή: «Ίτε, παίδες Έλλήνων».

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ

ΣΤΟΥΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ ΜΑΣ

"Εσάς που πολεμήσατε για τη γαλάζια Χώρα, που μαύρη καταγίδα, που των έχθρων ή μπόρα, την έδερνε βαρειά...

"Εσάς, όπου σκορπίσατε, τά φωτεινά σας δώρα στην γαλανή Πατρίδα, καί λάμπει ως πέρα τώρα τό φώς, ή Λευτεριά...

"Εγώ τό Έλληνόπουλο, με τ' άλλα τά παιδάκια, του Έθνους την έλπίδα, θά πάρω λουλουδάκια καί θάρρω έσας νά βρω...

ΑΣΜΟΔΑΙΟΣ

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

Αισθάνομαι μεγάλη χαρά που το περιοδικό σας μου ανέθεσε να γράψω για τις «Πρώτες βοήθειες». Το συναίσθημα, ότι μπορεί κανείς να καθοδηγήσει τους άλλους, όπως παράσχουν βοήθεια και σε μερικές περιπτώσεις σώσουν την ζωήν των ομοίων των, δεν είναι μικρή ικανοποίηση.

Η γνώσι των Α' Βοηθειών είναι απαραίτητη σε κάθε άνθρωπο και φυσικά περισσότερο στα παιδιά και στους νέους που ζουν ομαδικά στο σχολείο, σ' εκδρομές, σε κατασκήνωσεις και όπου συμβαίνουν συχνά ατυχήματα. Πρέπει λοιπόν να μάθετε να κάνετε κάτι καλό στον σύντροφό σας και γενικά σε κάθε συνάντησή σας που θα είχε την κακή τύχη να πάθει ατύχημα. Ξέρετε βέβαια ότι και η παραμικρότερη αιτία και εκείνο που μας φαίνεται τιποτένιο μπορεί να εξελιχθεί σε επικίνδυνη και καμιά φορά θανατηφόρα πάθηση, αν δεν γίνει εγκαίρως επέμβαση.

Θα προσπαθήσω λοιπόν να σας δώσω σε σειρά μαθημάτων όλα τα στοιχεία εκείνα που είναι απαραίτητα για να μπορέσετε να δώσετε την πρέπουσα πρώτη βοήθεια. "Αν τα διαβάσετε προσεκτικά θα αποκτήσετε γνώσεις που συνδυαζόμενες με την καλή θέληση, με τον αλtruισμό και την αυτοθυσία, με τα όποια κάθε Έλληνα είναι προικισμένος, θα μπορέσετε να διασώσετε πολλούς συνανθρώπους σας. Θα έχετε την μεγάλη ικανοποίηση, ότι θα μπορέσετε να κάνετε καλό, να σώσετε και την ζωή ακόμα ενός ανθρώπου με σχετικώς λίγο κόπο. Άρκει, πρέπει να το επαναλάβω, να διαβάσετε με προσοχή της οδηγίας που ακολουθούν.

ΜΩΛΩΠΕΣ

Οι μώλωπες που συχνά συμβαίνουν στον καθημερινό βίο του καθενός διαφέρουν από τα τραύματα, γιατί απ' αυτούς δεν τρέχει αίμα. Προκαλούνται από κτυπήματα με ράβδους, με πέτρες ή πεσίματα. Τα μέρη του σώματος που παθαίνουν μώλωπας είναι συνήθως το δέρμα, αλλά συχνά παρατηρούνται βλάβες και βαθύτερα από το δέρμα. Εκεί που μωλωπίζεται το δέρμα άλλοτε διατηρεί το φυσιολογικό του χρώμα και άλλοτε γίνεται κοκκινωπό. Όταν όμως ο μωλωπισμός είναι βαρύν βλέπουμε στο κτυπημένο μέρος μία μελανιά, ή όποια προέρχεται από την καταστροφή των μικρών αγγείων, που λέγονται τριχοειδή, του δέρματος και την έξοδο από αυτά αίματος. Η μελανιά αυτή (έγκυμωσις) μένει μερικές ημέρες και κατόπιν φεύγει αφού προηγουμένως γίνει πράσινη, υποπράσινη και κίτρινη. "Αν ο μώλωπας είναι ακόμη πιο βαρύν σχηματίζεται στο μέρος του κτυπήματος ένας μικρός όγκος γεμάτος αίμα (αιμάτωμα) που το λέμε κοινώς κ α ρ ο ύ λ α. Τέτοιους μώλωπας βλέπουμε στο κεφάλι, στο μέτωπο και γενικά στα μέρη του σώματος που έχουν πολλά αγγεία.

Οι μώλωπες συνοδεύονται πάντοτε από πόνο και όσο πιο βαρύν είναι ο μώλωπας τόσο και δυνατότερος είναι ο πόνος.

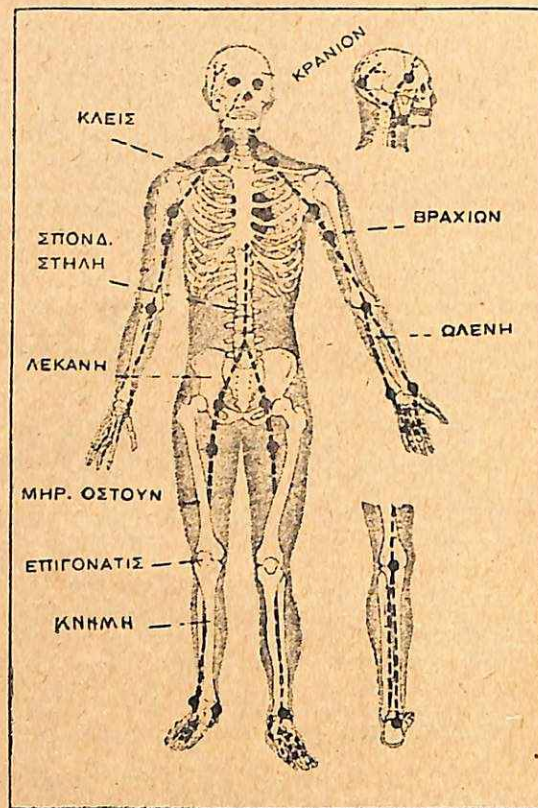
Πρώτες βοήθειες. Βάζουμε άμέσως στο κτυπημένο μέρος ψυχρά ή θερμά επιθέματα δηλαδή μαντήλια ή κομμάτια πανι που βρέξαμε πρωτίτερα με κρύο ή ζεστό νερό και κατόπιν τα δένομε με ένα επίδεσμο σφιχτά ώστε να πιέζει το μέρος. Την καρούλα όμως προτιμώτερο είναι να την πιέσωμε με την φούκτα μας στην αρχή και

κατόπιν, αφού κάνουμε μία επάλειψη με ιώδιο, να την δέσωμε όπως παραπάνω.

Είπαμε ότι καμιά φορά οι μώλωπες προξενούν βλάβες και στα όργανα που περιβάλλει το δέρμα. Είναι δηλαδή δυνατό να έχουμε μωλωπισμό του έ γ κ ε φ ά λ ο υ, των π ν ε υ μ ό ν ω ν και της κοιλιάς και γι' αυτό όταν έχουμε μωλωπισμούς στο κεφάλι, στο θώρακα και στην κοιλιά πρέπει να είμαστε πιο προσεκτικοί. Μερικά λόγια για τους μώλωπας αυτούς δεν θα ήταν περιττά.

ΜΩΛΩΠΕΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ

"Όταν ύστερα από ένα δυνατό κτύπημα στο κεφάλι ή αυτοκινητιστικό δυστύχημα ιδούμε πως το άτομο που τραυματίστηκε μένει άναίσθητο επάνω

στο έδαφος, ή αφού έμεινε άναίσθητο συνέρχεται σιγά-σιγά, αλλά δεν θυμάται με τί τρόπο κτυπήθηκε, αυτό σημαίνει ότι το θύμα είναι βαρεια κτυπημένο. "Αν επίσης ιδούμε πως το άτομο που κτυπήθηκε δεν έχασε μὲν τελείως τις αισθήσεις του, αλλά δε θυμάται ώρισμένα πράγματα π.χ. τον δρόμο που κάθεται, τον αριθμό του σπιτιού του κλπ. σ' αυτές της περιπτώσεις ο έγκεφαλος παθαίνει κλονισμό (διάσεισιν) και αν εγκαίρως δεν λάβωμε τα μέτρα μας το θύμα μπορεί να πεθάνει.

Πρώτες βοήθειες.— Χαλαρώνουμε τα ρούχα του θύματος, του ανοίγουμε το στόμα για να αναπνήσει ελεύθερα, το ξαπλώνουμε σε οριζόντια θέση και καλύπτομε το κεφάλι του, που πρέπει να είναι στο ίδιο επίπεδο με το άλλο σώμα, με ψυχρά επιθέματα. Εις τα πόδια και στα χέρια βάζουμε θερμά. Πάντοτε βέβαια πρέπει να καλούμε γρήγορα γιατρό.

ΜΩΛΩΠΕΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΟΝΩΝ

Δυνατά κτυπήματα στο θώρακα και στην ράχη προκαλούν πολλές φορές το μωλωπισμό των πνευμόνων. Ο κτυπημένος αισθάνεται δυνατό πόνο στο σημείο που έχει κτυπήσει, δεν μπορεί να αναπνεύσει εύκολα (δύσπνοια) και καμιά φορά φτύνει αίμα.

Πρώτες βοήθειες.— Τοποθετούμε τον τραυματία σε οριζόντια θέση με το στήθος πιο ύψηλα από το υπόλοιπο σώμα. Συνιστούμε απόλυτη ανάπαυση και βάζουμε στο κτυπημένο μέρος κρύα επιθέματα ή φούσκα γεμάτη πάγο. Απαγορεύουμε στον πάσχοντα να όμιλη και να κάνει έστω και την παραμικρή κίνηση.

ΜΩΛΩΠΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΛΙΑΣ

Ξέρομε πως μέσα στην κοιλιά υπάρχουν διάφορα όργανα που παίζουν σπουδαίο ρόλο στη ζωή. Τέτοια όργανα είναι το στομάχι, τα έντερα, το σπλόνι (ήπαρ), ή σπλήνα (σπλήν), οι νεφροί κλπ. Σφοδρά κτυπήματα επάνω στα τοιχώματα της κοιλιάς που μωλωπίζουν το δέρμα αυτής, πολλές φορές προκαλούν άλλοτε βλάβες στα έντερα και στο στομάχι (ρήξεις) που καταλήγουν σε περιτονίτιδα και άλλοτε στο σπλόνι, στην σπλήνα, στα αιμοφόρα αγγεία που προκαλούν έσωτερική αιμορραγία. Γι' αυτό αν ιδούμε πως ένα άτομο που έχτυπήθηκε στην κοιλιά γίνεται όχρo, περιβρέχεται από ψυχρό ιδρώτα, αισθάνεται ισχυρό πόνο και λιποθυμάει και ότι τα συμπτώματα αυτά αντί να περάσουν σιγά-σιγά γίνονται πιο σοβαρά, πρέπει να υποθέσωμε πως κάτι σοβαρό συμβαίνει και να λάβωμε τα μέτρα μας.

Πρώτες βοήθειες.— Ξαπλώνουμε άπαλά τον τραυματία ύπτια, δηλαδή επάνω στη ράχη του και με το κεφάλι του χαμηλά. Βάζουμε κατόπιν κρύα επιθέματα στο μέρος που αισθάνεται τον

πόνο ή φούσκα γεμάτη πάγο. Έάν ιδούμε ότι λιποθυμάει ραντίζομε το πρόσωπό του με κρύο νερό και του δίνουμε να αναπνεύσει κολώνια ή ξύδι. Καλούμε πάντοτε γιατρό και αν δεν τον βρούμε, μεταφέρομε τον τραυματία προσεκτικά και πάντοτε ξαπλωμένο σε νοσοκομείο.

Καμιά φορά ελαφρός μώλωπας της κοιλιάς είναι δυνατό να προκαλέσει τον θάνατο. Στην περίπτωση αυτή έρεθίζονται τα νεύρα της κοιλιάς και προκαλείται συγκοπή.

ΕΚΔΟΡΑΙ (Γδαρσίματα)

Αι έκδοραι είναι τραυματισμοί της επιδερμίδος. Αι έκδοραι άλλοτε πιάνουν μικρό μέρος της επιδερμίδος και άλλοτε μεγάλο, όπως όταν ένα άτομο παρσύρεται από τράμ ή αυτοκίνητο. Στις έκδορες βλέπομε να τρέχει και όλίγο αίμα που σταματάει μόνο του. Δεν είναι όμως πάντοτε καθαρές και μάλιστα όταν το άτομο κυλισθή στο χώμα. Τότε βλέπομε μέσα στην επιδερμίδα και στο δέρμα χώματα, κόκκους άμμου, μικρά ξυλαράκια κλπ.

Πρώτες βοήθειες.— Όταν οι έκδορες δεν περιέχουν χώματα κλπ. της καθαρίζομε με όξυζενέ, με οινόπνευμα ή κάνομε μία επάλειψη με ιώδιον και κατόπιν της δένομε με καθαρό επίδεσμο. "Αν όμως είναι ακάθαρτες, τότε της καθαρίζομε πιο προσεκτικά με όξυζενέ και προσπαθούμε να βγάλωμε όλες της ακαθαρσίες, που βρίσκονται επάνω και κατόπιν της δένομε με καθαρό επίδεσμο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση κάνομε και αντιτετανικό όρρον.

Έάν δεν έχομε τα φάρμακα που είπαμε παραπάνω, τότε καθαρίζομε τις έκδορες με βρασμένο νερό χλιαρό ή κρύο ή με καθαρό νερό.

Μ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Προϊστάμενος της Ιατρικής υπηρεσίας
Σταθμού Α' Βοηθειών

Ευθροσταυρίτισσες Σχολείου του Όχάιο έτοιμάζουν Λεύκωμα προς αποστολήν εις το έξωτερικόν.

Girl members of Junior Red Cross of a School in Ohio, assemble a correspondence album to send abroad.

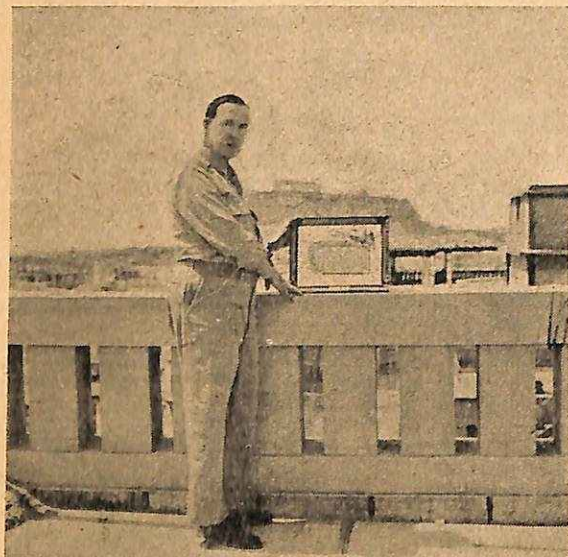

Αμερικανοί Ευθροσταυρίται κόβουν παλιές κάλτσες σε μικρά τεμάχια, τα όποια θα ένωθούν για να γίνουν μικρά παπλώματα για άπορα παιδιά.

Boy members of the American Junior Red Cross are cutting the tops from old socks to be used for quilt patches for poor children.

Ερυθροσταυρίται σχολείων Αθηνών έτοιμάζουν πακετάκια με σουλτανίνη προς αποστολήν εις τους Αμερικανούς συναδέλφους των.

Ο αντιπρόσωπος του Αμερικανικού Ε. Σ. κ. Κρῶφορντ με τὸν κλάδον έλαίας συμβολικόν δῶρον τῶν Ερυθροσταυριτῶν τῶν Γυμνασίων Αθηνῶν πρὸς τοὺς Αμερικ. συναδέλφους των.

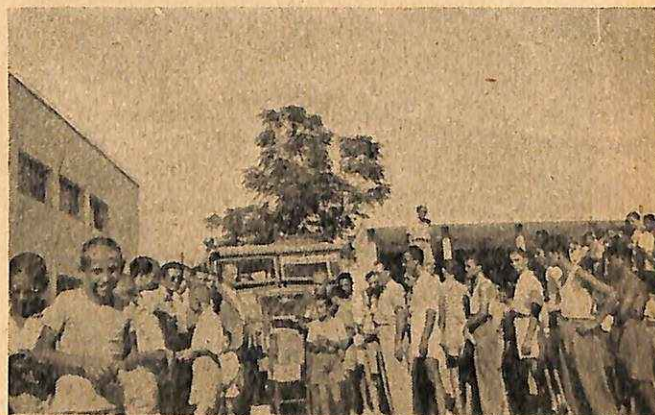

Απὸ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ διανομὴν σοκολατιδίων δωρεὰ τοῦ Αμερικανικοῦ Ε. Σ. Ν. εις τὰς παιδικὰς κατασκηνώσεις τοῦ Υπουργείου Παιδείας Αμαρουσίου καὶ Κηφισιάς. Εἰς τὰς φωτογραφίας διακρίνεται ὁ Διευθυντὴς τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς τοῦ Υπουργείου Παιδείας κ. Τζομπανάκης.

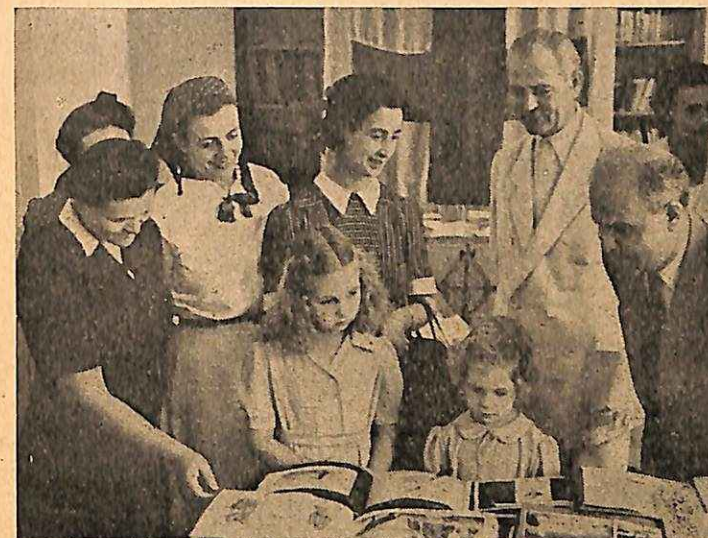
Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα Φρειδερίκη με ζωντὴν ἐνδιαφέρον ἐξετάζει τὰ λευκώματα τῆς Σχολικῆς Ἀλληλογραφίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων τῆς ἐκθέσεως. Εἰς τὴν φωτογραφίαν διακρίνεται ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε. Ε. Σ. κ. Α. Φίλων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τοῦ Ε. Ε. Σ. Ν. κ. Α. Κύρου καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς αὐτῆς κ. Χρ. Παπαδόπουλος.

H. M. the Queen of Greece at the GJRC School correspondence exhibition. In the photo Mr. A. Philon, President GRC, Mr. A. Kyrou, President GJRC, Mr. Ch. Papadopoulos Gen. Secretary, GJRC.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Αἱ Α. Β. Υ. Πριγκίπισσαι Σοφία καὶ Εἰρήνη παρατηροῦν τὰ Λευκώματα συνοδευόμεναι ὑπὸ τῆς Δίδος Κυρίας ἐπὶ τῶν Τιμῶν Μ. Ἀθηνογένους εις τὸ μέσον, ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τῆς ὁποίας διακρίνονται ἡ κυρία Ἑλ. Ποταμιάνου, ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς Μ. Ἐκπαιδεύσεως κ. Π. Γεωργουντζὸς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀττικῆς Ε. Ε. Σ. Ν.

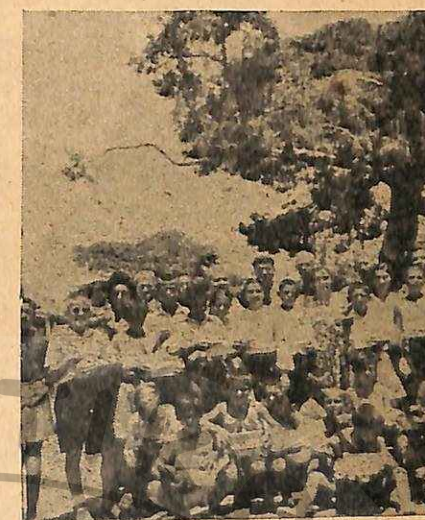
Their R. H. the Princesses Sophia and Irene, accompanied by Miss M. Athenogenus, Lady in Waiting, at the GJRC school correspondence exhibition.

Απὸ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ διανομὴν σοκολατιδίων (δωρεὰ τοῦ Α. Ε. Σ. Ν.) εις τὰς Παιδικὰς Κατασκηνώσεις τοῦ Υπουργείου Παιδείας εις Ν. Ἐρυθραίαν.

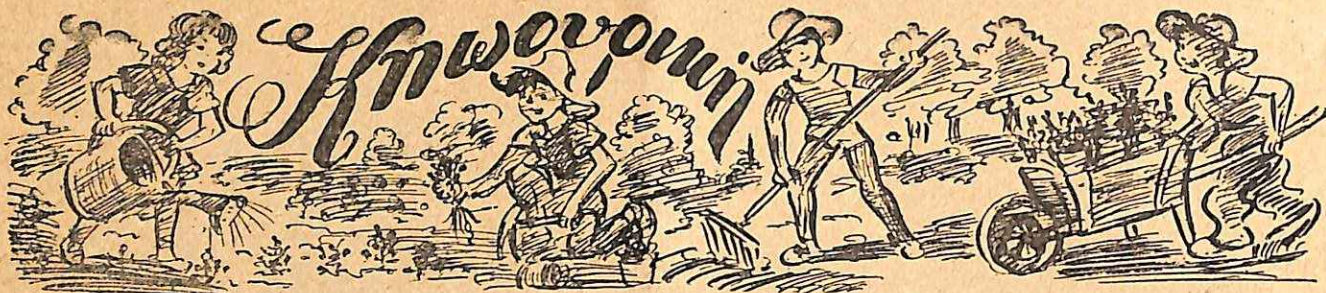
Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου μετὰ τοῦ Βουλευτοῦ Ἀθηνῶν κ. Θ. Τσάτσου εις τὴν ἐκθεσιν Λευκωμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος. Ἀριστερὰ ὁ κ. Α. Φίλων Πρόεδρος τοῦ Ε. Ε. Σ.

Διανομὴ σχολικῶν δῶρων Αμερικανοπαίδων εις τοὺς Ερυθροσταυρίτας μαθητὰς τοῦ σχολείου Ν. Περάμου, εις τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν ὁ Ἐπιθεωρητὴς κ. Γεραντώνης μετὰ τοῦ βοηθοῦ του κ. Δημητροκάλη.

Διανομὴ σοκολατιδίων (δωρεὰ τοῦ Α. Ε. Σ. Ν.) εις Παιδ. Κατασκηνώσεις τοῦ Υπουργείου Παιδείας Καλάμου, ὑπὸ τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ἐφορείας Ε. Ε. Σ. Ν., τὴν ὁποίαν παρακολουθεῖ ὁ Γ. Ἐπιθ. Μ. Ἐκπαιδεύσεως κ. Π. Γεωργουντζὸς.

ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ

Άγαπητά μου παιδιά,
Τούτο μου το γράμμα θάβηλα να το διαβάση και
δ δάσκαλος του χωριού, γιατί είμαι βέβαιος πως θα
μας βοηθήση πολύ να κάνωμε δλοι μαζί το σχολικό
κήπο μας.

Και είναι ακριβώς τώρα η εποχή.
Μα πρίν αρχίσω να σας πω πως θα κάνωμε τον
κήπο πρέπει, νομίζω, να δούμε μαζί τι σκοπό θα έχη
κι' αν χρειάζεται. Κι' αν παραδεχτήτε, όπως πιστεύω
κι' εγώ, πως είναι πάρα πολύ ωφέλιμος και χρήσιμος
δχι μόνο σε σας, αλλά και σ' δλο το χωριό, τότε να
τον βάλωμε μπρός. Άλλοιως άδικα θα πάνε οι κό-
ποι μας και θα τον αφήστε σιγά σιγά να καταστραφή,
δπως έγινε σε πολλά μέρη πρό καιρού, που είχανε
καταπιστή πάλι με τους σχολικούς κήπους.

Οι σκοποί λοιπόν του σχολικού κήπου είναι πολ-
λοί. Πρώτα για να δοκιμάσωμε σδόν κήπο διάφορα
συστήματα καλλιέργειας και να δούμε τ' αποτελέ-
σματα. Επίσης να δοκιμάσωμε νέα φυτά και δένδρα
που δέν έχει στο χωριό, για να δούμε μήπως συμφέ-
ρει να τα διαδώσωμε. Δηλαδή θα τον κάνωμε σαν πεί-
ραμα που θα δούμε και μεις και οι γονιοί μας και-
νούργια πράγματα: Π. χ. να σπείρωμε σ' ένα κομμάτι
σιτάρι, κριθάρι, κλπ. δχι στα πεταχτά αλλά κατά
γραμμές 25—30 πόντους τη μία από την άλλη, να
σκαλίσωμε αυτό το στάρι και να δούμε τι διαφορά θα
δώση από ένα άλλο κομμάτι που το σπείραμε στα πε-
ταχτά και δέν το σκαλίσωμε. Να δοκιμάσωμε π. χ. αν
γίνεται η άραχίδα (το άραπικο φυτόκι) η διάφορα
λαχανικά στα χώματα του χωριού μας, που δίνουν τό-
σο μεγάλο εισόδημα. Να φυτέψωμε δένδρα που κατά
τη γνώμη του γεωπόνου θα πιάνουν στο χωριό κλπ.

Δεύτερον για να γυμναστούμε στις γεωργικές
δουλειές και να ξέρωμε πως και πότε πρέπει να γί-
νονται. Έχει πολύ μεγάλη σημασία πως και πότε
πρέπει να κάνης μια δουλειά και πολλές φορές μι-
ά εσοδεία μπορεί να εξασφαλιστή η να καταστραφή,
δταν ξέρης η δέν ξέρης πως και πότε να την περιποι-
ηθής.

Τρίτον για να φτιάξωμε φυτώρια από δέντρα
καρποφόρα η δασικά που η θα τα πουλάμε για να
βγαίνουν τα έξοδα του κήπου η θα τα μεταχειριστούμε
για να κάνωμε το δάσος του χωριού. Τα περισσότερα
χωριά μας είναι ξερά. Δέν βλέπεις ένα δέντρο ούτε
στος δρόμους ούτε στις αυλές. Κι' όμως θα μπορού-
σαμε με το σχολικό μας κήπο να πράσινίσωμε το χω-
ριό, να γώμε σκιερούς δρόμους και φρούτα στην αυλή
μας. Σε τρία χρόνια μέσα ένας καλά οργανωμένος
σχολικός κήπος μπορεί να μοιράση πολλές εκατοστα-
ριές καινούργια δέντρα και ν' αλλάξη την όψη του
χωριού και να το γεμίση φρούτα.

Τέταρτο, για να θρέψωμε μερικά ζώα και να μά-
θωμε πως ζούνε και πως πρέπει να τα περιποιηθώμε
για να μας δίνουν περισσότερο γάλα, κρέας η αυγά.

Στην Αμερική οι σχολικοί κήποι έχουνε τεράστια
διάδοσι. Εκεί τα παιδιά έχουνε φτάσει σιγά σιγά ν'
αγοράσουνε δικά τους μεγάλα κτήματα να καλλιε-
ργούνε διάφορα είδη και να έχουν πολλά ζώα δικά
τους: Άγελάδες, πρόβατα, γουρούνια, άλογα, διάφο-
ρες κόττες, πάπιες, χήνες και δλοι οι σχολικοί κήποι
της Αμερικής έχουνε κάνει μια ένωση ένα παναμερι-
κανικό σύλλογο που λέγεται Σύλλογος των 4 Η. Αυ-
τά τα 4 Η σημαίνουν: Υγεία, Καρδιά, Εύτυχία, Τιμή

και είναι να πούμε το γενικό Άρχηγείο. Έχουνε γεω-
πόνους που τους πληρώνει η ένωση των κήπων και κό-
θε χρόνο κάνουν εκθέσεις και εκεί στέλνουν δλοι οι
σχολικοί τα προϊόντα τους. Μιά μεγάλη επιτροπή
κρίνει και δίνει μεγάλα βραβεία. Δέν μπορούμε να το
κάνωμε και μεις; Βέβαια μπορούμε. Όρεξι χρειάζε-
ται, ύπομονη και επιμονή.

Μα και πως θα ξεκινήσωμε, μάρμπα Κώστα
Ζευγά, χωρίς χρήματα, χωρίς χωράφι, χωρίς έργα-
λεία; Έδω σας θέλω. Να ξεκινήστε σαν Έλληνες.
Με το τίποτα. Με τον ένθουσιασμό και μόνο. Όπως
ξεκίνησε το Έθνος ξυπόλητο και πεινασμένο και άο-
πλο και λευτερώθηκε. Όπως ξεκίνησαν και ξεκινάν
οι περισσότεροι Έλληνες και γίνονται μεγάλοι και
τρανοί.

Αν το σχολείο δέν έχει αρκετά μεγάλο κήπο, θα
πάρτε με το δάσκαλο στην Κοινότητα, στο Συνεταιρι-
σμό, θα εξηγήστε τι σκοπεύετε να κάνετε και θα ζη-
τήστε ένα φραγμένο κομμάτι η απ' το κοινοτικό λει-
βάδι η δπου άλλοι. Το καλλίτερο μέρος είναι πάντα
δίπλα στο σχολείο, μ' αν δέν βρίσκετε, δέν πειράζει,
θα βρήτε άλλοι. Αν μπορούσε το χωράφι να τανε
ποτιστικό, θα ήταν το τέλειο. Άμα βρήτε το χωράφι
θα βάλετε το συνεταιρισμό να σας το δργώση και να
το σθαρίση. Για έργαλεία δέν έχετε ανάγκη να γνοια-
στήτε γιατί ο καθένας κάτι θα χη σπιτι του.

Το πως θα χωρίσετε το χωράφι, τι καλλιέργειες
θα κάνετε, δέν μπορώ σε τούτο μου το γράμμα να
πω. Ο τόπος μας αλλάζει τόσο πολύ από περιφέρεια
σε περιφέρεια που δέν είναι δυνατόν να γίνη ένα
δμοιο πρόγραμμα. Ο γεωπόνος της περιφέρειας θα
σας κάνει ένα πρόγραμμα που θα το συζητήσετε μαζί
του. Όποιοι μου γράφουν, θα προσπαθίσω να τους
στελίσω ένα πρόγραμμα που να εφαρμόζεται στο χω-
ριό τους.

Μην ξεκινήστε με μεγάλο κήπο και μην αναγκά-
στε κανένα απ' τα παιδιά που δέν θα συμφωνούσαν να
έρθη μαζί σας. Αργότερα θα σας παρακαλάνε. Ξεκι-
νήστε με μισό η και με ένα τέταρτο στρέμμα. Δέν
βιάζει. Το σπουδαίο είναι να γίνη καλή και σωστή
δουλειά. Όταν αποκτήστε γνώσεις και πείρα και
δταν η Κοινότης η ο Συνεταιρισμός του χωριού ίδου-
νη ωφέλεια απ' τη δουλειά σας, θα σας δώσουν και
άλλα χωράφια και δλα τα μέσα να την μεγαλώ-
στε και θ' αγοράστε έργαλεία και ζώα δικά σας από τα
εισοδήματα.

Όλα τα εισοδήματα θα τα παίρνη ο σχολικός
κήπος, εκτός από τα φρούτα και τα μπουστάνια που
πρέπει να τα τρώτε σεις. Άξιος ο μισθός σας!

Σπόρους θα ζητήστε απ' το γεωπόνو της περιφε-
ρείας, απ' το δασάρχη, απ' το συνεταιρισμό.

Τώρα το φθινόπωρο μόλις προφταίνετε να βά-
λετε μπρός.

Αρχίστε, λοιπόν, τη δουλειά όπως σας την πα-
ρουσίασα. Κάντε το συμβούλιο, βάλτε τους σκοπούς
κι' εμπρός.

Θα βρήτε βέβαια μεγάλες δυσκολίες και εμπό-
δια. Τίποτα δέν είναι εύκολο στη ζωή, μα ο επιμένων
νικά. Μή γάστε την πίστι και το κουράνιο σας με τις
πρώτες αναποδιές. Πάρτε το πρώα με επιμονή και
θα πετύχετε, φτάνει να πιστεύετε στο σκοπό σας.

Γράφτε μου για τις δυσκολίες σας και θα σας
απαντήσω άμέσως.

Για και χαρά
ΚΩΣΤΑΣ ΖΕΥΓΑΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΖΩΗ

Η έφετεινή άθλητική χρονιά είναι από τις πιο
πλούσιες και στην χώρα μας παρ' όλες τις δύσκολες
συνθήκες. Αυτό οφείλεται περισσότερο στο γεγονός
δτι ο Σ.Ε.Γ.Α.Σ. (Σύνδεσμος Έλληνικών Γυμναστι-
κών και Άθλητικών Σωματείων), που είναι η πα-
λαιότερα Αρχή του άθλητισμού μας, έώρταξε έφε-
τος τη συμπλήρωσι 50 χρόνων από την εποχή της
ιδρύσεως του και η σημερινή διοίκησις του κατέβαλε
κάθε προσπάθεια να πανηγυρίση την επέτειο αυτή της
50ετηρίδος του με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αγωνι-
στική διάθεσι.

Έτσι οι Έλληνες φύλαθλοι είχαν την εύτυχία να
καμαρώσουν τον περασμένο μήνα στο Παναθηναϊκό
Στάδιο σε δυο μεγάλες διεθνείς συναντήσεις τους καλ-
λιτέρους άθλητάς του κόσμου — τους Άμερικανούς
και τους καλλιτέρους της Εύρώπης — τους Σουηδούς.

Δέν ήξερε κανείς τι να πρωτοθαυμάση στις έμφα-
νίσεις των μεγάλων αυτών πρωταθλητών του Νέου
Κόσμου και του Βορρά. Είναι τόσο προηγμένος ο ά-
θλητισμός στις δυο αυτές χώρες ώστε αποτελεί την
πιο στοιχειώδη και απαραίτητη άπασχόλησι δχι μό-
νον κάθε νέου αλλά δλων γενικώς των ηλικιών. Στην
Σουηδία μάλιστα, που είναι ο παράδεισος του άθλητι-
σμού, δέν υπάρχουν ούτε γέροι που να μη «κάνουν»
κάποιο σπόρ. Βέβαια για να δημιουργηθή αυτή η με-
γάλη άθλητική παράδοσις χρειάστηκαν πολλά μέσα,
δηλαδή γυμναστικοί χώροι και άθλητικά δργα, που
υπάρχουν σε μεγάλη άφθονία στην Σκανδιναυική αυ-
τη χώρα.

Και προηγουμένως η Σουηδία είχε κατακτήσει τα
σκήπτρα εις τον κλασσικόν άθλητισμόν του στίβου,
άλλα τα τελευταία χρόνια ιδίως η υπεροχή της αυτή
— χάρις εις την μη συμμετοχή της εις τον πόλεμο —
έγινε τόσο μεγάλη ώστε κατά τους περυσινούς πρώ-
τους μεταπολεμικούς άθλητικούς άγώνας Πανευρω-
παϊκού πρωταθλήματος, που έγιναν στο Όσλο της
Νορβηγίας, να επικρατήση με μεγάλη διαφορά.

Χαρακτηριστικό άκμή της μεγάλης εξέλιξεως της
Σουηδίας εις τον άθλητισμό είναι δτι εις τον συνα-
γωνισμό τους με τους Άμερικανούς πρωταθλητάς,
ήσαν οι μόνοι από την Εύρωπη που κατάρθωσαν να
άσπαρουν μερικά νίκες από τους άσυναγωνίστους
πρωταθλητάς της Πολυαστέρου.

Όπως είπαμε, η δημιουργία υπερπρωταθλητών σε
μιά χώρα γίνεται δταν όλος ο κόσμος στη χώρα αυ-
τή επιδιώκεται στον άθλητισμό. Έτσι εξηγείται πως οι
Σουηδοί, που είναι σχεδόν λιγώτεροι από εμάς σε
πληθυσμό (6.200.000 κατοίκους έχει η Σουηδία) έ-
χουν τέτοια άθλητική ανάπτυξη. Το ίδιο συμβαίνει και
με τα άλλα Σκανδιναυικά κράτη, την Νορβηγία και
την Φινλανδία, ιδίως την δεύτερη, που με τον μισό πλη-
θυσμό από το δικό μας είχε μέχρι πριν από τον πό-
λεμο, τον καλλίτερο άθλητισμό της Εύρώπης κι' ά-
κόμα σήμερα με όσα πέρασε έχει να επιδείξη άθλη-
τάς μεγάλης αξίας και να κατέχη μια από τις πρώ-
τες θέσεις μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κρατών. Στα βο-
ρεινά αυτά μέρη, απ' την ανάγκη και του ψυχρού κλί-
ματος, γυμνάζονται δλοι αλλά πρό παντός με σύ-
στημα, μεθοδικά και επιστημονικά.

Όσοι άθληταί μας — τελευταίως δέ και σκοπευ-
ται — είχαν την εύτυχία να παρακολουθήσουν από
κοντά τον Σουηδικό άθλητισμό, τον περιγράφουν σαν
μιά νεώτερη θρησκεία με άμέτρητους ναούς — τα
στάδια και τα γυμναστήρια, στα όποια πηγαινούν
καθημερινά πιστοί και λάτραι δλοι και όλες για να
άσκηθουν και ν' αποκτήσουν το γερό εκείνο κορμί,
μέσα στο όποιο και μόνο μπορεί να δημιουργηθή
το μυσικό, όπως έλεγαν οι πρόγονοί μας που γέν-
νησαν τον άθλητισμό και τον Όλυμπισμό.

Άς δούμε όμως ποιά άλλη διεθνή κίνησι, εκτός

από τους άγώνες που έγιναν, θα έχουμε απ' έδω κι'
εμπρός στα διάφορα άθλήματα.

Στον κλασσικό άθλητισμό, που η εποχή του λή-
γει με την είσοδο του χειμώνας κι' αρχίζει το άγώνι-
σμα του δρόμου επί ανωμάλου εδάφους, θα έχουμε
τις πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου τους Μεσογεια-
κούς άγώνες εις το Παναθηναϊκό Στάδιο με συμμε-
τοχή των Τούρκων — που έσημείωσαν κι' αυτοί ση-
μαντική εξέλιξη — των Αιγυπτίων, των Παλαιστινίων,
των Συριών και φυσικά των Έλλήνων. Για την προ-
σεχή άνοιξι του 1948 έχουν προτείνει άγώνες εις την
Αθήνα οι Βέλγοι και οι Όλλανδοί που υπάρχει πι-
θανότητα να γίνουν.

Και στο ποδόσφαιρο θ' αρχίσει έφέτος διεθνής κί-
νησις που είχε να παρατηρηθή απ' την προπολεμική
περίοδο. Να το πρόγραμμα των διεθνών ποδοσφαιρι-
κών άγώνων των Άθηνών, όπως το καθώρισε η Ποδο-
σφαιρική μας Όμοσπονδία, κατόπιν παρακλήσεως των
ένδιαφερομένων σωματείων που μετακαλούν τις ξένες
ομάδες: Εις τάς 4, 5, 11 και 12 Οκτωβρίου θ' άγω-
νισθή στην Αθήνα η τουρκική δμάς «Μπεσικτάς», εκ
των ισχυροτέρων της γειτονικής χώρας, η όποια θα
συναντηθή με τις ομάδες Παναθηναϊκού, Όλυμπιακού,
ΑΕΚ και μικτήν των Ιδίων.

Στάς 26 και 28 Οκτωβρίου η Συμριναϊκή δμάς
Καρσι-Γιακά, μετακαλουμένη από τον Πανινόνιον, θ'
άγωνισθή με αυτόν και με τον Παναθηναϊκόν.

Στάς 15 και 16 Νοεμβρίου η περίφημη σουηδική
πρωταθλήτρια της Στοκχόλμης Α.Ι.Κ. θα δώση ά-
γώνας προς τον Παναθηναϊκόν, τον Όλυμπιακόν και
ίσως με την μικτήν Αθηνών.

Στάς 18 Ιανουαρίου η Έλληνική Έθνική Όμας
και η Μικτή Αθηνών θα άγωνισθή εις το Κάιρον προς
την Έθνικην Αιγύπτου και την Μικτήν Κάιρου και
στάς 18 Απριλίου η Έθνική Αιγύπτου και η Μικτή
Κάιρου θα συναντηθή αντίστοιχως με τις ελληνικές
ομάδες στην Αθήνα.

Τέλος στάς 12 και 13 Ιουνίου θα έλθη στην Α-
θήνα για δύο άγώνας η γνωστή γαλλική δμάς του
«Σταντ Φρανσαί».

Συνολικά δηλαδή θα γίνουν στην νέα ποδοσφαι-
ρική περίοδο 14 διεθνείς συναντήσεις εκ των όποιων
οι 12 στην Αθήνα.

Έτσι στα δύο μόνον αυτά άθλήματα, που είναι
και τα επικρατέστερα γιατί προκαλούν το ένδιαφέ-
ρον των περισσότερών φύλαθλων, βλέπωμε πως έχου-
με ζωηρότερη κίνησι κι' απ' τα προπολεμικά άκμή
χρόνια. Άλλά και η κουλτούρα, το υγιεινότερο κι'
ωφέλιμώτατο αυτό σπόρ είχε να παρουσιάση έφέτος,
για πρώτη φορά απ' την προπολεμική εποχή, διεθνή
κίνησι με τους Έλληνο-Τουρκικούς και τους Έλλη-
νο-Παλαιστινιακούς οι όποιοι πιθανόν να γίνουν στη
Χάιφα τις πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου.

Με τους διασυμμεταχικούς άγώνας του Λονδίνου,
εκτός απ' την κολύμβησι και οι άθληταί μας του άνω-
μάλου δρόμου, οι σκοπευταί — που διεκρίθησαν ιδι-
αιτέρως στο παγκόσμιο πρωτάθλημα της Στοκχόλ-
μης τον περασμένο μήνα, αναδειξαντες την Ελλάδα
δην μεταξύ 21 κρατών — οι ξιφομάχοι, οι πυγμάχοι
είχαν την εύκαιρία να έλθουν σε έπαφή με τους καλ-
λιτέρους Ευρωπαίους συναδελφους των και να ώφε-
ληθουν πολύ απ' αυτήν την επικοινωνία και να τι-
μήσουν τα ελληνικά χρώματα. Τέλος, το μπάσκετ-
λιντ, που παρουσιάζει μια ζηλευτή εξέλιξη τον τε-
λευταίο καιρό στη χώρα μας, είχε τελευταία μια ά-
ράα διεθνή εμφάνισι με τους Έλληνο-Γαλλικούς ά-
γώνας που οργανώσαν ο Πανελλήνιος, άσφαλώς δέ
θα έχη και ωραιότερες με την Προολυμπιακή έτοι-
μασία, που θα δώση την εύκαιρία σε αρκετές διεθνείς
συναντήσεις. Άλλά με τους Όλυμπιακούς άγώνας
του προσεχούς έτους στο Λονδίνο και την ιδική μας
προετοιμασία θα άσχοληθώμε στο προσεχές φύλλον.

Σ. ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Θα σ'ας έτυχε, παιδιά, συχνά να βρεθ'ητε μαζί με ένα ή περισσότερους φίλους, χωρίς να έχετε πάντα πρόχειρο ένα παιχνίδι για να περάσετε ευχάριστα την ώρα σας.

Όλα τα παιδιά ξέρουν βέβαια μερικά, αλλά η συλλογή τους των παιχνιδιών είναι πάντα πολύ περιορισμένη. Είναι αλήθεια πως υπάρχουν πολλά βιβλία παιχνιδιών, αλλά τα περισσότερα παιχνίδια που συνιστούν είναι χλιαρά, χωρίς ενδιαφέρον, ενώ το παιχνίδι για ν'άρεση πρέπει να έχει τη ζωντάνια του.

Έχοντας υπ' όψιν μας την έλλειψη αυτή, αρχίζουμε απ' αυτό το τεύχος να δημοσιεύουμε μερικά από τα παιχνίδια που τα δοκίμασαν παιδιά και που τους άρεσαν, είτε παίζοντας στο ύπαιθρο, είτε σε δωμάτια, τον χειμώνα.

Όσοι θα θελήσουν να τα χρησιμοποιήσουν πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους ότι κανένα παιχνίδι δεν άρει όσο βρίσκεται στο χαρτί. Πρέπει να το δοκιμάσετε μία - δυο φορές και τότε μόνο θα ιδ'ητε αν σ'ας άρεση. Και η παροιμία δεν το λέει; «Τρώγοντας έρχεται η όρεξη». Δοκιμάστε λοιπόν. Και να παίζετε συχνά. Παιδί που δεν παίζει είναι άρρωστο, λένε οι ειδικοί.

Κι' εμείς τα ελληνόπουλα τα θέλουμε ζωηρά και χαρούμενα, όχι μελαγχολικά και άκεφα. Για μ'ας «παιδί» θα πη ζωντάνια, χαρά, κέφι, ξενοιασιά, παιχνίδι.

Την αξία του παιχνιδιού την είχαν καταλάβει πολύ καλά οι σοφοί, πρόγονοί μας οι αρχαίοι Έλληνες. Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής των ήταν αγώνες και παιχνίδια. Τα δυο αυτά θέματα απασχολήσανε πολύ την Τέχνη των Αρχαίων και πάρα πολλοί καλλιτέχνες θέλησαν να ζωντανέψουν το όραμα αυτό κομμάτι της ζωής του ανθρώπου, αποθανατίζοντας το με αγάλματα, γλυπτά, ζωγραφίες και ποιήματα.

Το παιχνίδι γεννά τη γνήσια, την άδολη και ανεπιτήδευτη χαρά, που είναι απαραίτητο όπλο στη ζωή. Μια τέτοια χαρά θα γεμίσει την ψυχή σας με αισιοδοξία, θάρρος και καλωσύνη.

Κυττάξτε λοιπόν, παιδιά παίζοντας να χαρ'ητε την όμορφη και ξένοιαστη ηλικία της νεότητος που όσοι την πέρασαν την νοσταλγούν σ' όλη τους τη ζωή.

Και τώρα ας δούμε τα παιχνίδια μας:

ΟΙ ΤΡΙΕΣ ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ

Όταν σ'ας προσφέρουν γλυκό, θα το φάτε βέβαια και θα π'ητε «ευχαριστώ». Φαντασ'ητε όμως πόσο πιο γλυκό θα σ'ας φανή όταν το φάτε, δείχνοντας κάποια ξευπνιάδα ή, ας είναι, και κάποια... κουταμάρα.

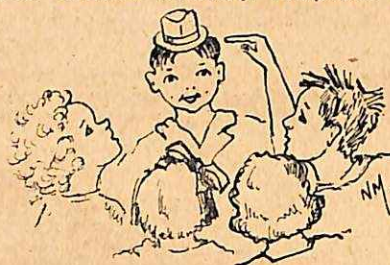
Λέτε λοιπόν και σ'ας δανείζουνε τρία καπέλλα που τα τοποθετήτε σ' ένα τραπέζι. Κάτω από κάθε καπέλλο βάζετε μία καραμέλα ή κάτι άλλο φαγώσιμο, και προτείνετε το εξής στίχημα:

Ποιός θα μπορέσει να φάη τις τρεις αυτές καραμέλες κι' ύστερα να κάνει να βρεθούν και οι τρεις μαζί κάτω από ένα καπέλλο, από τα τρία, που θα όριση ή παρέα.

Όλοι σ'ας κοιτάζουν περίεργα και συλλογίζονται

πως γίνεται αυτό το θαύμα, μα κανένας δεν στοιχηματίζει.

Τότε έσείς, αφήνοντας κατά μέρος το στίχημα, τους ρωτάτε να σ'ας πουν κάτω από ποιο καπέλλο θέλουν να βρεθούν και οι τρεις καραμέλες μαζί. Κάτω από το δικό μου απαντά κάποιος. Παίρνετε τότε έσείς

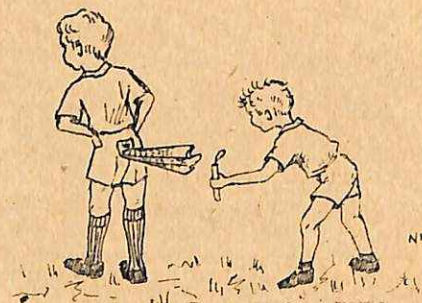

μία - μία τις καραμέλες και, αφού τις φάτε, φορ'άτε απλούστατα το καπέλλο, κάτω από το οποίο ζήτησαν να βρεθούν οι καραμέλες, και γυρίζοντας θριαμβευτικά στους φίλους σας λέτε με τη μεγαλύτερη ευκολία του κόσμου.

Οι καραμέλες, αγαπητοί μου φίλοι, βρίσκονται κάτω από το καπέλλο που φορ'ά!!! Όλοι ξεκαρδίζονται με το έξυπνο και πονηρό κόλπο, κι' ας... τρέχουν τα σάλια τους.

ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ, ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ...

Για να παίζουμε το παιχνίδι αυτό, πρέπει κάποιος από την συντροφιά να φορέσει μία... ούρα. Μη φοβάστε, δεν θ'αναι ούρα ζώου αλλά μισοτσαλακωμένο χαρτί (όσο ένα τέταρτο φύλλο έφημερίδος) καρφισωμένο πίσω, χαμηλά.

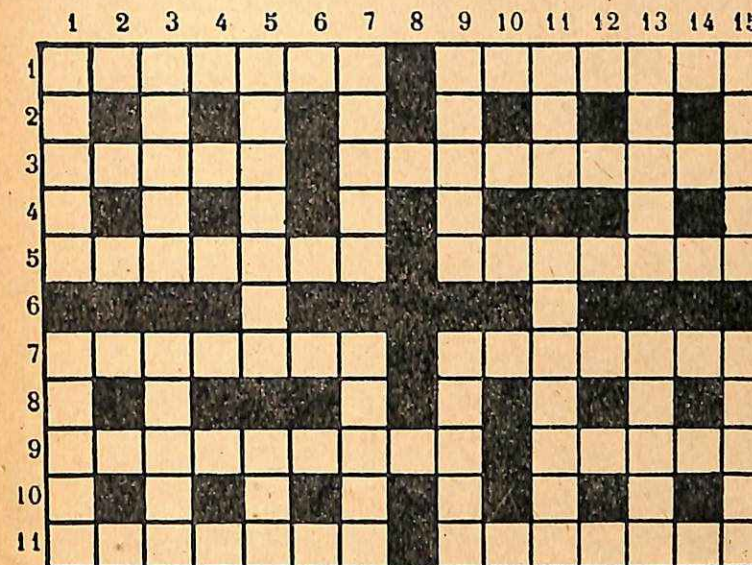
Παίρνομε κατόπιν ένα κερλί αναμμένο, το δίνουμε σ'ε κάποιον και του λέμε ν' ανάψει την ούρα του φίλου μας, ενώ αυτός θα περπατά σιγά σιγά, κουνιστός και τσακιστός, έχοντας τα χέρια στη μέση. Αυτός δεν θα πη βέβαια όχι, γιατί το νομίζει πολύ εύκολο πράγμα. Κι' ενώ ο παίκτης με την χάρτινη ούρα περπατάει, ο άλλος με το κερλί προσπαθεί ν' ανάψει το χαρτί, μα

δεν τ'α καταφέρνει, γιατί ο ελαφρός αέρας που γινέται από την κίνηση του χαρτιού, δεν αφήνει τη φλόγα να τ' ανάψει.

Όσο διαρκεί το παιχνίδι ή υπόλοιπη γύρω συντροφιά τραγουδάει, κτυπώντας παλαμάκια, το ακόλουθο τραγούδι:

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

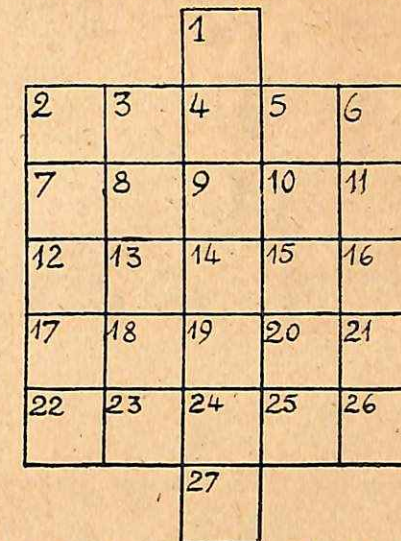
Ένας ωραιότατος τόπος θερινής διαμονής της Κορινθίας σχηματίζεται από τα αρχικά γράμματα των 12 οριζοντίων λέξεων, εάν το σταυρόλεξο λυθ' σωστά.

1. Υποδιαίρεσις ξένου νομίσματος. — 'Η δευτέρα σύζυγος του Περικλέους.
3. Είδος φαγητού (ξεν.). — Οι σπουδαιότεροι αγωνιστά της ελευθερίας μας.
5. Του 'Αλκινού κόρη. — Χώρα της Β. 'Αφρικής.
7. Γίνεται συνήθως έγγραφος. — 'Ο ανάλαμβαν τον διεκπεραιώσιν ξένων υποθέσεων επί άμοιβή.
9. Πόλις ελληνικής νήσου. — Πολύ ζεστό λουτρό.
11. Γνωστόν μουσικόν όργανον. — Μία των Δωδεκανήσων.

Καθέτως:

1. Κείται μεταξύ Κύθνου και Μυκόνου (αίτ.) — Τέτοιο φαγητό δεν χωνεύεται εύκολα.
3. Όπου δεν πίπτει αυτός πίπτει η ράβδος (γεν.). — Όλοφάνερα, καταφανή.
5. Διαλέξατε μεταξύ δύο μηνών. — Ευρωπαϊκόν νόμισμα.
7. 'Ασθένεια. — Γνωστόν ωδικόν πτηνόν.
9. Όνομα Τούρκου Σουλτάνου. — Περν'α με καταπραυντικά (αίτ.).
11. Όρος του σκακιού. — Ναύαρχος του Μ. 'Αλεξάνδρου.
13. Φωτεινόν φαινόμενον των πολικών χώρων. — 'Η μεγαλύτερα των Μικρών Σουνδαίων Νήσων.
15. Μάταια (επίρρ.). — Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα (γεν.).

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΩΝ

Κάθε αριθμός των πάρα κάτω ζητούμενων λέξεων αντιστοιχεί και με ένα ψηφίον, το οποίον πρέπει να καταχωρηθ' εις το τετράγωνον του συμμετρικού αυτού σχήματος που φέρει ανάλογον αριθμόν.

Οι αριθμοί 1-27 διαβαζόμενοι στην αριθμητική των σειρών δίδουν ένα σοφόν αρχαίον ελληνικόν ρητόν.

Η σημασία των λέξεων:

- 1) 'Επιδημική νόσος = 8, 27, 25, 14, 3.
- 2) 'Ακρωτήριο της 'Αττικής = 22, 21, 15, 18, 12, 26, 13.
- 3) Κράτος της Ευρώπης = 1, 9, 20, 2, 17.
- 4) Μικρόν νόμισμα = 16, 11, 7, 5, 6.
- 5) Φιλικός αγωνιστής επί Καποδιστρίου = 20, 4, 19, 24, 23.

Ο ΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΠΟΥ ΘΑ ΤΟ ΔΙΔΑΞΗ

Για τα σκηνικά. 'Αν το δραματάκι παιχθ' πρόχειρα και ο Δάσκαλος δεν έχη τα μέσα, μπορεί αντί για σοφά, φορτσέρι να βάλη δυο τρίποδα με σανίδες, σκεπασμένα με κουβέρτα. 'Εκεί από κάτω θα κρύβη η σημαία. 'Ο κομμός μπορεί ν' αντι-κατασταθ' μ' ένα μικρό τραπέζακι.

Για το φωτισμό. Στην πρώτη σκηνή που παίζεται νύχτα, χρειάζεται μια λάμπα λαδιού ή πετρελαίου. Στην τελευταία σκηνή αν δεν μπορεί να βρεθ'η προβολέας που θα δίνει από τα παρασκήνια την έντο-πωση του ήλιου, δυο-τρία λαμπιόνια των 100 κηρίων μπορούν να τον αντικαταστήσουν.

Κόστούμια. Για άντρες και γυναίκες είναι προτιμώτερο τα ηπειρώτικα, μα αν αυτό είναι δύσκολο μπορούν οι γυναίκες να φορούν απλές σκούρες ρόμ-πες ή πόλκα με φούστα, οι άνδρες μάλλον σκούρα παλιά κοστούμια μόνο με γιλέκο και τα δυο κορίτσια φανελένια φουστάνια.

Για το μοίρασμα των ρόλων. Τον Κωνσταντή θα τον κάνει ή ο Δάσκαλος, ή ένα μεγάλο άγ'ορι. Τις τρεις γυναίκες επίσης κορίτσια του Γυμνασίου. Για τη Μαριγώ πρέπει να βρεθ'η μία κοπέ-λιτσα με δραματικό ταλέντο γιατί αυτή θα κρατή-ση όλο το βάρος του ρόλου. Τους ρόλους των δυο μικρών κοριτσιών αν είναι δύσκολο να βρεθούν δυο μικρά παιδιά, μπορεί να το κάνει και ένα. 'Όσο για το στρατό που περνάει, παιδιά του Γυμνασίου, πίσω από τη σκηνή μπορούν να τα καταφέρουν, χτυπώντας ρυθμικά τα πόδια.

Για τη μουσική. Πλάκες του γραμοφώνου, τότε βαλμένες πολύ σιγά για να δίνουν την έντοψη της αποστάσεως, και τότε δυνατά για τη στιγμή που ο Στρατός υποτίθεται πως θα περνάει έξω από τη σκηνή, θα κάνουν καλά τη δουλειά. Φυσικά οι πλά-κες πρέπει ν'αναι πατριωτικά θούρια. Α. Κ.

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Μήπως σ'ας έτυχε παιδιά, σ'ε καμιά έκδρομή, ν'α χάσετε τ'ο δρόμο, μέσα στ'ο δάσος ή σ'ε βουνό; Τ'α βουνά μας, ως επί τ'ο πλείστον, δ'εν έχουν δρόμους α-μαζητούς ούτε μονοπάτια έπισημασμένα, π'ου ν'α μπο-ρής ν'α τ' ακολουθήσεις στ'α σίγουρα. Έτσι, χάνεται κανείς εύκολα σ'ε όρειθασίες, δ'ταν μάλιστα είναι όμι-χλη κατά τ'ους χειμερινούς μήνας και δ'εν υπάρχει ορατότης γι'α τ'όν απαραίτητο προσανατολισμό. Μ'ε την πυξίδα βοηθούμεθα, βέβαια, στ'ο ν'α βρίσκουμε από τ'ο Βορρά τ'α τέσσερα σημεία τ'ού όρίζοντος. Μ'α σ'αν δ'εν έχη κανείς πυξίδα;

Στ'α χωριά μας και ιδιαίτερα στ'ους πρόποδας τ'ων βουνών μας υπάρχουν πολλοί όδηγοί π'ου μπορούν ν'α σ' ανεβάσουν σ'ε κορυφές μέσα από άπ'ατητα μο-νοπάτια, χωρίς φόβο ν'α χαθούν. Λ'ες και είναι προ-κισμένοι μ'ε εξαίρετική διαίσθησι γι'α τ'ο π'ου βρίσκον-ται.

Αυτοί έχουν περάσει τ'ο μεγάλο Σχολειό τ'ού ύ-παίθρου κι' έμαθαν πράγματα π'ου έμεις δ'εν τ'α ξέ-ρουμε. Όσ'όσο, θ'α μπορούσαμε κι' έμεις, μ'ε προσε-κτική παρατήρησι, μ'ε λίγη σκέψι και μ'ε μερικά γνω-ρίσματα, ν'α προσανατολιζόμεθα, ν'α βρίσκουμε δη-λαδή τ'ο βορρά, δίχως πυξίδα.

Αυτ'α τ'α γνωρίσματα θ'α τ'α χωρίσουμε σ'ε νυκτε-ρινά και τ'ης ημέρας.

Τ'ο σπουδαιότερο μέσο γι'α τ'όν νυκτερινό προσα-νατολισμό είναι τ'ι' αστέρια.

Ν'α λοιπόν τ'ο χρειάζονται και γι' άλλη δουλειά τ' αστέρια, έκ'τος από τ'ού ν'α έμπνέουν τ'ους ποιη-τάς...

Σηκώστε τ'ο κεφάλι σας στ'όν ούρανό και παρα-κολουθήστε αυτ'α π'ου θ'α σ'ας δείχνω. Βλέπετε έκείνα τ'α μεγάλα και λαμπερά έπτά αστέρια, π'ου διακρί-νονται εύκολα από τ'ο σχήμα τους π'ου ν'α σ'αν τη-γάνι; Είναι ό αστερισμός τ'ης Μεγάλης Άρκτου. Τ'α τέσσερα σχηματίζουν ένα τετράγωνο και τ'α άλλα τρία τ'ην ούρά τ'ού τηγανιού ή τ'ης άρκτου, αν και είναι γνωστό ό'τι ή άρκοῦδα, είτε μεγάλη είτε μικρή, δ'εν έχει ούρά από τ'όν καιρό π'ου τ'η γέλασε ή άλεπού και τ'ην έβαλε ν'α φαρέψη μ'ε τ'ην ούρά τ'ης μέσα στ'όν πάγο... Η μεγάλη λοιπόν Άρκτης βρίσκεται πάν-τοτε π'ρός Βορράν. Είναι αστερισμός π'ου δ'εν δ'ύει ποτέ στ'όν τόπο μας. Είναι από τ'ους χρησιμώτερους αστερισμούς, γι'ατ'ι μ'ας οδηγεί ν'α βρίσκουμε π'ου εύκολα τ'όν Βορρά. Και ν'α π'ως: "Αν ενώσουμε τ'α δυό τελευταία αστέρια τ'ού τετραγώνου μ'ε μιά γραμ-μή φανταστική και προεκτείνουμε τ'ην απόστασι τους τέσσερις φορές π'ρός τ'α δεξιά, θ'α π'έσουμε σ'ε άλλη άρκοῦδα μικρότερη, τ'η Μικρά Άρκτη. Στ'ην άκρη τ'ης ούρας τ'ης είναι ό περίφημος Πολικός Άστέρας, π'ου βρίσκεται σχεδόν έπάνω στ'ο Βορρά. Είναι τ'ο αστέρι π'ου μ'ας φαίνεται ό'τι μένει άκίνητο και όδη-γεί τ'ους ναυτικούς και τ'ους πεζοπόρους σ'αν ένας κα-λός και πιστός όδηγός, δ'ταν βέβαια ό ούρανός δ'εν είναι σκεπασμένος μ'ε σύννεφα.

Τ'ο φεγγάρι, δ'ταν είναι πανσέληνος ή σχεδόν παν-σέληνος, μ'ας βοηθεί ν'α βρούμε περίπου τ'όν Βορρά, γι'ατ'ι τότε ανατέλλει από Άνατολάς.

Αυτ'α μ'ας φθάνουν γι'α τ'όν προσανατολισμό μ'ε καθαρό ούρανό.

Τ'ην ημέρα έχομε περισσότερα σημάδια γι'α ν'α βρίσκουμε πρακτικά τ'όν Βορρά. Γι'α ν'α βρίσκουμε τ'η θέσι τ'ων διαφόρων τόπων στ'όν όρίζοντα, ώρίσθησαν τέσσερα κύρια σημεία: Ό Βορράς, ό Νότος, ή Άνα-τολή και ή Δύσις. Όταν είναι γνωστή μιά άπ' αυτ'ες τ'ις διευθύνσεις τ'ού όρίζοντος, εύκολα βρίσκονται και οι άλλες, δηλαδή εύκολα προσανατολιζόμεθα. Στ'ην έξοχή υπάρχουν πολλά έρημοκλήσια. Τ'ο ιερόν τ'ων Έκκλησιών μας είναι κτισμένο πάντα π'ρός Άνατο-λάς. Όστε κι' έτσι ό Βορράς είναι γνωστός. Σ'ε μιά άνοικτη πεδιάδα όπου υπάρχουν άραιά δένδρα, θ'α παρατηρήστε ό'τι έχουν όλα μιά κλissi π'ρός Νότον. Αυτ'ο τ'ο δημιουργούν οι χειμωνιάτικοι βορειάδες. Έ-πίσης τ'α δένδρα έχουν παχύτερο φλοιό π'ρός τ'ην βορεινή πλευρά.

Στ'ις μυρμηκοφωλές πάλι τ'α μυρμηγκία μαζεύ-ουν περισσότερο τ'ο χ'ωμα στ'ο βορεινό μέρος τ'ης ει-σόδου τ'ης φωληάς των. Και μ'ε τ'ους τρόπους λοιπόν αυτ'ους βρίσκεται κατά προσέγγισιν ό Βορράς.

Είναι γνωστό ό'τι τ'ο π'ρωί, δ'ταν ανατέλλει, ό ήλιος βρίσκεται π'ρός Άνατολάς, και τ'ο άπόγευμα π'ρός Δυσμάς. Τ'ο μεσημέρι ή σκιά τ'ων πραγμάτων μ'ας δείχνει τ'όν Βορρά μ'ε μεγάλη ακρίβεια.

Τ'όν ήλιο μποροῦμε ν'α τ'ον χρησιμοποιήσουμε, εφόσον έχομε ένα ρολόι και κάθε άλλη ώρα γι'α τ'όν προσανατολισμό μας. Και ν'α π'ως: Σ' ένα σταθερό μέρος τοποθετούμε όριζοντίως τ'ο ρολόι μ'ε τ'ους ώρο-δείκτας ακριβ'ως στ'η διεύθυνσι τ'ού ήλιου. Αυτ'ο εξα-κριβώνεται δ'ταν προσέξουμε τ'η σκιά τ'ού ώροδείκτου π'ου π'ρέπει ν'α είναι ακριβ'ως από κάτω του. Μεταξύ τ'ης ώρας π'ου δείχνει ό ώροδείκτης και τ'ης δωδεκά-της σχηματίζεται μιά γωνία. Στ'ο μέσον ακριβ'ως αυ-τ'ης τ'ης γωνίας βρίσκεται ό Νότος. Άρα π'ρός τ'ην αντίθετη διεύθυνσι είναι ό Βορράς.

Ό εύκολότερος προσανατολισμός γίνεται μ'ε τ'ην οθήθεια τ'ης πυξίδος, δ'ταν μάλιστα χρησιμοποιούμε και τοπογραφικό χάρτη. Κρατούμε όριζόντια τ'όν χάρτη και τοποθετούμε τ'ην πυξίδα έπάνω του.

Αν ό χάρτης δ'εν έχει καμιά άλλη ένδειξι, όπότε τ'ο έπάνω περιθώριό του είναι ό Βορράς, τ'ο φέρνομε στ'η διεύθυνσι π'ου δείχνει ή μαγνητική βελόνη, τ'όν Βορρά, και κάνομε αναγνώρισι τ'ού μέρους π'ου θρι-σκόμαστε έπάνω στ'ο χάρτη, όπότε και προσανατολι-ζόμεθα.

Χωρίς χάρτη προσανατολιζόμεθα μόνο μ'ε τ'ην πυ-ξίδα, δ'ταν ξέρουμε ό'τι π'ρέπει ν'α κατευθυνθούμε π. χ. π'ρός Άνατολάς. Άν αλλάξαμε πορεία θ'α μ'ας τ'ο δείξει ή πυξίδα.

Η πυξίς γι'α ν'α είναι χρήσιμη π'ρέπει ν'α είναι κα-λής κατασκευής. Έπηρεάζεται εξαίρετικά από τ'α μέ-ταλλα, ως είναι και τ'α π'ιο μικρά. Συνεπ'ως δ'εν π'ρέ-πει, δ'ταν τ'ην χρησιμοποιούμε, ν'α έχομε έπάνω μας ή κοντά μεταλλικά αντικείμενα, γι'ατ'ι τότε δ'εν μ'ας δείχνει ή μαγνητική βελόνη ακριβ'ως τ'όν Βορρά.

Ό προσανατολισμός μέσα σ'ε δάσος είναι π'ιο δύ-σκολος άκόμη. Γι'α ν'α αναγνωρίσουμε τ'ο μέρος π'ρέ-πει ν'α σκαρφαλώσουμε σ'ε μιά ύψηλη κορφή δένδρου, ώστε τ'α γύρω μας ν'α μ'ας οδηγήσουν αν προχωρούμε καλά ή αν χαθήκαμε.

Γενικά ό καλύτερος προσανατολισμός στ'ις έκδρο-μοῦδες ή στ'α παιγνίδια μας είναι ν'α άποτυπώνουμε καλά στ'ο νοῦ μας τ'ις κορυφογραμμές ή άλλα γύρω μας σταθερά σημεία (έκκλησιές, χωριά, συνοικισμούς κλπ.) π'ράγμα π'ου θ'α μ'ας βοηθήσῃ π'ολύ ν'α βρούμε τ'ην σωστή κατεύθυνσί μας.

N. ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ

Έρυθροσταυρίτισσες Καναδικού Σχολείου έτοιμάζουν πλεκτά διά τ'ο έξωτερικόν.

Juniors of a Canadian school knitting for poor children abroad.

ΤΟ ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΑΜΑΡΕΙΤΩΝ

Συμπληρώνονται 15 χρόνια, άφ' ότου ιδρύθη τ'ο Έ-θελοντικόν Σώμα Σαμαρειτών τ'ού Έλληνικού Έρυ-θρού Σταυρού. Περισσότερο γνωστό μ'ε τ'ην παλαιάν του ονομασίαν, ως Σώμα Έθελοντών Τραυματιοφο-ρέων άπετέλεσε μέχρι σ'ήμερον ένα κατ' έξοχήν ώφέ-λιμο τμήμα τ'ού Έρυθρού Σταυρού και ένα εξαίρετι-κό παράδειγμα κοινωνικής άλληλεγγύης και άνιδιοτε-λους συνδρομής π'ρός όλους τ'ους πάσχοντες, τραυμα-τίες ή άσθενείς. Όλίγοι νέοι, όκτώ τ'όν αριθμόν, ήσαν οι π'ρωτοι μαθηταί τ'ης Σχολής Σαμαρειτών, τ'α π'ρωτα μέλη τ'ού Σώματος Έλλήνων Σαμαρειτών, και οι έν-θουσιώδεις σκαπανείς π'ου άνοιξαν τ'ο δρόμο γι'α τ'ην πρόοδο και έξάπλωσι τ'ης Σχολής και τ'ού Σώματος και τ'ην διάδοσι τ'ης ιδέας τ'ού Έρυθρού Σταυρού.

Τ'α π'ρωτα μαθήματα παροχής βοηθείας και ή κίνη-σις γι'α τ'ην δημιουργία και ανάπτυξη τ'ού Σώματος, άρχισαν τ'ο 1931 εις τ'όν Παλαιόν Σταθμόν Α'. Βοη-θειών, γι'α ν'α συνεχισθ'ουν και ν'α λάθουν μεγαλύτερη διάδοσι και έκτασι από τ'ο 1939 εις τ'ο νέο κτίριο τ'ού Σταθμού (Γ'). Σεπτεμβρίου και Καποδιστρίου) μ'ε πε-ρισσότερα έφόδια και άνέσεις και τ'ις εύρύχωρες αί-θουσες τ'ης Σχολής και τ'ων Γραφείων τ'ού Σώματος. Τ'ην εποχή εκείνη, π'ου συνέπιπτε μ'ε τ'ην κήρυξη τ'ού πολέμου τ'α Γραφεία τ'ης Σχολής κατεκλύσθησαν κυ-ριολεκτικά από μαθητάς, νέους και νέες κάθε κοινω-νικής τάξεως και εργασίας, π'ου ζητούσαν ν'α παρακο-λουθήσουν τ'α μαθήματα τ'ης Σχολής και ν'α προσφέ-ρουν μ'ε ζήλο τ'ις δυνάμεις τους εις τ'ην Πατρίδα και τ'ην Κοινωνία. Η Σχολή έλειτούργησε έντατικά έκεί-νην τ'ην περίοδο και έβγαλε μέσα σ'ε δυό χρόνια κατά τμήματα, περί τ'ους 800 άποφοίτους, π'ου έπλαισίωσαν τ'ο Σώμα τ'ων Έλλήνων Σαμαρειτών και τ'ού έδωσαν καινούργια κίνησι και δράσι.

Όλοι χρησιμοποιήθηκαν κατά τ'η διάρκεια τ'ού πο-λέμου εις Στρατιωτικά Νοσοκομεία, Υγειονομικούς Συρμούς, Πλωτά Νοσοκομεία, προχείρους Σταθμούς Α'. Βοηθειών Παθητικής Αεραμύνης, καθώς έπίσης και εις τ'όν Σταθμόν Α'. Βοηθειών, εις τ'ην συμπλή-ρωσιν όλων τ'ων υπηρεσιών του. Τόσος ήταν ό ένθου-σιασμός των ώστε καμιά έκλογη δ'εν έγίνετο στ'ις υπηρεσίες π'ου έπρεπε ν'α προσφέρουν, γι'ατ'ι όλες στ'όν ίδιο ευγενή και μεγάλο σκοπό απέβλεπαν. Στ'ην άλλη-λεγγύη και βοήθεια τ'ού μαχομένου Έθνους. Γυναίκες, έθελοντίδες τ'ού Σώματος, ανέλαβαν μ'ε προθυμία ά-κόμη και καθήκοντα υπηρετικού προσωπικού, καθαρι-στόν γκαράζ και οδηγών άσθενοφόρων αυτοκινήτων, διά ν'α συμπληρώσουν τ'α κενά τ'ων στρατευομένων ύ-παλλήλων. Σπουδασταί Γυμνασιών και άνωτέρων Σχολών, έδειξαν τ'ην ίδια προθυμία και ένθουσιασμό στ'ις π'ιο βαρειές και έπίπονες εργασίες τ'ού Έρυθρού Σταυρού.

Έθελονταί και Έθελοντίδες τ'ού Σ.Ε.Σ. εργάστη-καν ακούραστα. Όμάδες Σαμαρειτών έστάλησαν μέ-χρι τ'ων όρεινών χειρουργείων τ'ού μετώπου, γι'α ν'α μεταφέρουν αίμα διατηρημένο διά τ'ους τραυματίες μας και ν'α βοηθήσουν τ'ους ιατρούς στ'ις μεταγγίσεις. Τ'ο Σώμα Έλλήνων Σαμαρειτών έδωσε ένα λαμπρό παράδειγμα άλληλεγγύης π'ρός τ'όν στρατό π'ου πο-λεμούσε γι'α τ'ην τιμή και τ'ην έλευθερία τ'ης πατρί-δος μας. Άλλά συγχρόνως στερέωσε και τ'ην ιδέα τ'ού Έρυθρού Σταυρού και έδειξε πραγματικά τ'ην άξια

τ'ης μέσα στ'ην Κοινωνία. Σ'ε καμιά ίσως άλλη εποχή δ'εν πήρε τόσην έξάπλωσι και έκτίμησι ή ιδέα αυτή, όσον στ'ην περίοδο τ'ου τελευταίου πολέμου.

Δ'εν ήταν όμως ή πρώτη φορά, π'ου τ'ο Σώμα Έλ-λήνων Σαμαρειτών έκαλείτο ν'α υπηρετήσῃ και ν'α έ-νισχύσῃ τ'ην πολύτιμη αυτή κοινωνικήν ιδέα. Από τ'ην εποχή π'ου ιδρύθηκε μέχρι σ'ήμερα, πολλές φορές έκλήθη ν'α συνδράμῃ εις τ'ο ευγενές έργον παροχής βοηθείας, τόσον εις άτομικές περιπτώσεις, όσον και εις ομαδικά δυστυχήματα μ'ε πολυάριθμα θύματα. Ά-ναφέρομεν άπλως τ'ην συμμετοχή του εις έξωτερικές άποστολές τ'ού Τμήματος Παροχής Βοηθείας τ'ού Έ-ρυθρού Σταυρού, όπως εις τ'ους σεισμούς τ'ης Εύ-βοίας (1931), τ'ης Χαλκιδικής (1932), τ'όν σίφωνα τ'ού Άστακού (1934), τ'ους σεισμούς τ'ού Ωρωπού και τ'ης Πρεβέζης (1938) κλπ. Καθώς έπίσης και τ'ην δράσι του κατ' έτος εις τ'ους προχείρους Σταθμούς Α'. Βοη-θειών κατά τ'ις έορτές και συγκεντρώσεις και τ'ους θερρινούς παρακτίους Σταθμούς διά τ'ους λουομένους.

Παντού οι έθελονταί και έθελοντίδες τ'ού Σ.Ε.Σ. έ-δειξαν τ'όν ίδιο σιωπηλό ζήλο αυταπάρνησι και άφο-σίωσι π'ρός τ'ο καθήκον τους και άπέσπασαν θερμούς έπαίνους και συγχαρητήρια διά τ'ο έργον τους. Τ'όν Σεπτέμβριο τ'ού 1940, λίγες ήμέρες μετά τ'όν τορπιλι-σμό τ'ης «Έλλης» εις τ'ην Τήνον, όπου είχε σταλή και όμας Σαμαρειτών διά τ'ο έργον τ'ης περιθάλψεως, ό τότε Υφυπουργός τ'ων Ναυτικών έγραφε π'ρός τ'όν Πρόεδρο τ'ού Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού: «... Η άξίειπαινος δράσις αυτών (Σαμαρειτών και Νοσοκό-μων) μ'ε συνεκίνησε βαθύτατα. Τους εύχαριστώ θερ-μώς έκ μέρους τ'ού Βασιλικού Ναυτικού και τ'ους συγ-χαίρω διά τ'α αίσθήματα φιλαλληλίας και πατριωτι-σμού, τ'α όποια έξεδήλωσαν π'ρός τ'ους τραυματίες τ'ης «Έλλης» και τ'α όποια είναι άντάξια π'ρός τ'α αίσθή-ματα γνησίαν Έλλήνων».

Σ'ήμερα τ'ο Σώμα Έλλήνων Σαμαρειτών συνεχίζει τ'ην ίδια άξίειπαινη δράσι του. Η δύσκολη όμως μετα-πολεμική περίοδος και π'ρο παντός ή περίοδος τ'ης κατοχής, ήταν έπόμενο ν'α δημιουργήσουν κενά και έλλείψεις εις τ'ο Σώμα και π'ρο παντός εις τ'ας τάξεις τ'ων έθελοντών του. Χρειάζεται διά τ'ούτο σ'ήμερα πε-ρισσότερο από κάθε άλλο μιά καινούργια ομαδική προσφορά σ'ε έμψυχο υλικό και νέες δυνάμεις όπως συνέβη και στ'ην περίοδο τ'ού πολέμου.

Γι'ατ'ι έφ' όσον θ'α υπάρχει κίνδυνος μιάς ολασθήποτε ομαδικής καταστροφής, τ'ο Σώμα Έλλήνων Σαμα-ρειτών π'ρέπει ν'α άγρυπνεί έτοιμο πάντοτε ν'α προσφέ-ρῃ μ'ε ζήλο και αυταπάρνησι τ'ις υπηρεσίες του εις τ'ο ανθρωπιστικό έργον τ'ης βοηθείας και διάσωσης.

Τ'ο Σ.Ε.Σ. καλεί σ'ήμερα τ'ους νέους ν'α πυκνώσουν και πάλιν τ'ις τάξεις του, ν'α διαδώσουν τ'ην ιδέα τ'ού Έρυθρού Σταυρού και ν'α γίνουν οι Καλοί Σαμαρει-ταί τ'ης Κοινωνίας μας.

Μ'ε τ'ην πρόθυμη έγγραφή τους εις τ'α μαθήματα τ'ης Σχολής Σαμαρειτών, π'ου θ'α ξαναρχίσουν σ'ε λίγο εις τ'ο κτίριο τ'ού Σταθμού Α'. Βοηθειών (Γ'). Σεπτεμ-βρίου και Καποδιστρίου) και μ'ε τ'ην μετέπειτα έθε-λοντική τους δράσι εις τ'ο ευγενές και φιλανθρωπικό έργον τ'ού Έρυθρού Σταυρού, θ'α μπορέσουν ν'α προσ-φέρουν ό'τι ωραιότερο και πολυτιμότερο περιμένει άπ' αυτ'ους σ'ήμερα ή Κοινωνία και ή Πατρίδα μας.

«Είδε κανένας τ'ο γιλέκο μου;», φωνάζει ό πατέ-ρας βιαστικά.

«Μά τ'ο φορείς», τ'ού άπαντάει ή μητέρα.

«Καλά π'ου τ'ο είδες. Άλλοιώς θ'α πήγαινα στ'ο γραφείο χωρίς αυτ'ο».

«Όταν ό Ν'όε μπήκε στ'ην κιθωτό μ'ε όλα τ'α ζώα, ένα κουνούπι κάθισε στ'ην ούρά ένός έλέφαντος.

«Μη μ'ε σπρώχνεις», φωνάζει ό έλέφας.

Άπό τ'ο περιοδικό Ε.Σ.Ν., Ν. Άφρικής

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Ε. Σ. Ν.

ΔΥΟ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΤΟΥ κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ο Υπουργός της Παιδείας κ. Α. Παπαδμήμος έκτιμών τὸ ἔργον καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος ἀπηύθυνεν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10 Φεβρουαρίου 1947 δύο ἐγκυκλίους.

Ἡ πρώτη ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Στοιχειώδους καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τοῦ Κράτους καὶ τοὺς Διευθυντὰς τῶν Σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, παρέχει συστάσεις πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς νὰ ἐνισχύσουν καὶ ὑποβοηθήσουν τὴν ἐπέκτασιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ καὶ ἀνθρωπιστικοῦ προγράμματος τοῦ Ε.Σ.Ν. καὶ ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Κατὰ τὴν πρὸ τοῦ πολέμου περίοδον οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἦσαν ἐγγεγραμμένοι μέλη τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Νεότητος καὶ ὡς μέλη τούτου, ὀργανωμένοι κατὰ τάξεις εἰς ομάδας αὐτοῦ, κατόπιν σχετικῶν ἐγκυκλίων διαταγῶν ἡμῶν, δι' ὧν ἐτονίζετο ἡ σημασία τοῦ ἔργου τοῦ καὶ ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις, τὴν ὅποιαν ἥσκει τοῦτο ἐπὶ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ τῆς ξενικῆς κατοχῆς τὸ ἔργον τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἀνεστάλη προσκαίρως, καταβάλλονται δὲ σήμερον ὑπ' αὐτῆς προσπάθειαι ἀναδιοργανώσεως τῶν ομάδων τῆς ἐν τοῖς σχολείοις διὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν τῶν ὡς μελῶν τῆς καὶ τῆς συγκροτήσεως τούτων εἰς ομάδας Ἐρυθροσταυριτῶν.

Τὸ ἔργον καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ τῆς Νεότητος, συνιστάμενοι εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς υγείας, τὴν παροχὴν βοήθειας πρὸς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διεθνούς φιλίας βασιζομένη ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Πατρίδα μας ἀγάπης καὶ ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς, εἶναι γνωστοὶ ὅμιν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος καὶ εἶναι σύμφωνοι πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ σχολείου ἐπιδιωκόμενους ἐκπολιτιστικοὺς καὶ παιδαγωγικοὺς σκοποὺς, διότι τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ, ἐνηρμονισμένον εἰς τὴν καθ' ὅλου λειτουργίαν τῶν σχολείων ἐξυπνῶναι τὸ ἠθικόν, προάγει τὴν μαθητικὴν παραγωγικότητα διὰ τῆς ἐνασκήσεως τῆς υγείας τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος καὶ διευκολύνει τὰς σχολικὰς ἀνάγκας.

Ὅθεν ἐντελέμεθα ὥπως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑφ' ὑμᾶς σχολείων μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας ἀφ' ἑνὸς μὲν συνδράμητε καὶ ὑποβοηθήσετε τὴν προσπάθειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Νεότητος εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν ομάδων τοῦ μετὰ τῶν μαθητῶν τῶν ὑφ' ὑμᾶς σχολείων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διαφωτίζετε τούτους περὶ τῶν σκοπῶν αὐτοῦ καὶ καθοδηγῆτε τούτους εἰς τὴν πραγματοποιήσιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ καὶ ἀνθρωπιστικοῦ προγράμματος αὐτοῦ.

Ο Υπουργός Α. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

Ἡ δευτέρα ἐγκύκλιος ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν Σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, τοὺς διευθυντὰς τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Πειραματικῶν Σχολείων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, τοὺς διευθυντὰς τῶν παντὸς τύπου Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν) τοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καὶ τοὺς διευθυντὰς τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν δημοτικῶν σχολείων, ἀφορᾷ τὸ περιδικόν μας καὶ ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς καίμενας «περὶ διδακτικῶν κλπ. βιβλίων» διατάξεις, συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν παρὰ τῶν μαθητῶν τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, διότι τοῦτο

προάγει τοὺς σκοποὺς τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς».

Ο Υπουργός Α. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Τὴν 16ην Ἰουλίου 1947 ἔγιναν εἰς τὰ Κεντρικὰ Γραφεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος ποὺ θρίσκονται στὴν ὁδὸν Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας 2 (πρῶην Βουλῆς) τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως Λευκωμάτων καὶ Σχολικῆς ἀλληλογραφίας.

Τὰ ἐγκαίνια ἐτίμησεν μὲ τὴν παρουσίαν τῆς ἡ Α. Μ. ἡ Βασιλισσα. Ἐπίσης παρέστησαν στὰ ἐγκαίνια ὁ πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Α. Φίλων καὶ τὸ Δ. Συμβούλιον, ὁ πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος κ. Α. Κύρου καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐφορείας Ε.Σ.Ν., ὁ Γεν. Διευθ. τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Βαμβούλης ποὺ ἀντιπροσώπευε τὸν κ. Ὑπουργόν, Ἐπιθεωρητὰς τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ἡ ἔκθεσις ἔμεινεν ἀνοικτὴ ἐπὶ 20 ἡμέρας τὴν ἐπισκέφθηκε δὲ πλῆθος ἐκπαιδευτικῶν καὶ μαθητῶν καθὼς καὶ πολλοὶ ἐπίσημοι μετὰ τῶν ὁποίων δ. κ. Γ. Παπανδρέου Ὑπουργός Ἐσωτερικῶν, δ. κ. Θ. Τσάτσος κλπ. Ὁ τύπος ἐπὶ ἡμέρας ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν εἰς τὴν ὅποιαν σχολεῖα ἀπὸ ὅλα τὰ τμήματα τῆς Ἑλλάδος εἶχαν στείλει ἀπάνω ἀπὸ 180 Λευκώματα μὲ δείγματα τῆς σχολικῆς ἐργασίας, προϊόντων κλπ.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἔκθεσεως ἡ Ἐπιτροπὴ θραβεύσεως ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς κ. κ. Α. Κύρου, Πρόεδρον τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν., Π. Γεωργουτζῶν, Γεν. Ἐπιθ. Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Ἀθηνῶν Γ. Ζούκην Γεν. Ἐπιθ. Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Πειραιῶς, Β. Οἰκονομίδην Ἐπιθ. Δημ. Σχολ. Α'. Περιφ. Ἀθηνῶν, Κ. Μιχαηλίδην Ἐπιθ. Δημ. Σχολ. Α'. Περιφ. Πειραιῶς καὶ δίδα Κ. Κατσαλίδου, Διτρίαν τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. ἀπένευμε:

Πρῶτα θραβεῖα εἰς τὰ: Θ'. Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν, Β'. Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν, 3ον Δημ. Σχολ. Ὑμηττοῦ, Δημ. Σχολεῖον Νέων Λισίων, 13ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 1ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, Γυμνάσιον Νικαίας, Ἀναμορφωτικὸν Σχολ. Κορυδαλλοῦ, 1ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, Γυμνάσιον Ἀρρένων Ἰερέσεως, 2ον Δημ. Σχολ. Φλωρίνης καὶ Ἰδιωτικὴν Σχολὴν Καλπάκα Ἀθηνῶν.

Δεύτερα θραβεῖα εἰς τὰ: Ἀρσάκειον Ἀθηνῶν, Η'. Γυμνάσιον Ἀρρένων Ἀθηνῶν, Δ'. Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν, Ἀστικὴν Σχολὴν Οἰκ. Κατεὺθ., 15ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν 11ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 2ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, Δημ. Σχολ. Καλυθίων—Μεσογείων, 11ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 3ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, Δημοσίαν Ἐμπορικὴν Σχολὴν Πειραιῶς, Ραλλεῖον Γυμνάσιον Θηλέων Πειραιῶς, 3ον Γυμνάσιον Θηλέων Πειραιῶς, 4ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, 18ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, 9ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, Δημοσίαν Ἐμπορικὴν Σχολὴν Ἡρακλείου—Κρήτης, Γυμνάσιον Ἰθάκης, Γυμνάσιον Θηλέων Καβάλλας, Δημ. Σχολεῖον Ἀρχανῶν Κρήτης, Δημ. Σχολ. Εὐνοῦ Νεοῦ. Περιφ. Ἀμυνταίου, Δημ. Σχολ. Πόμπιας. Περιφερείας Γόρτυνος—Κρήτης, Δημ. Σχολ. Ἀσσοῦ. Περιφερείας Κορινθίας, Δημ. Σχολ. Μεγάλου Γαρδικίου. Περιφ. Ἰωαννίνων, Δημ. Σχολ. Ἀρμενοχωρίου. Περιφερείας Φλωρίνης, Δημ. Σχολ. Τυλίσσου. Περιφερείας Γόρτυνος—Κρήτης, Δημ. Σχολ. Μεσοβουνίων Κεφαλληνίας, Δημ. Σχολ. Κύθνου, Δημ. Σχολ. Ἰστιᾶς Εὐβοίας, Δημ. Σχολ. Πλάκας Μήλου, 1ον Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης, Δημ. Σχολ. Βασιλικῶν Ἀνωγείων. Περιφ. Γόρτυνος—Κρήτης, Δημ. Σχολ. Ἀμυνταίου, Ἰδιωτικὴν Σχολὴν Μπελεσιώτη. Πειραιῶς.

Τρίτα θραβεῖα εἰς τὸν δὸν Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν.

νῶν, 7ον Γυμνάσιον Θηλέων Ἀθηνῶν, Γυμνάσιον Παλ. Φαλήρου, Γυμνάσιον Ν. Φιλαδελφείας, 27ον Δημ. Σχολεῖον Ἀθηνῶν, 2ον Δημ. Σχολεῖον Καλλιθέας, Δημ. Σχολεῖον Φιλοθέης, 18ον Δημ. Σχολεῖον Ἀθηνῶν, 1ον Δημ. Σχολεῖον Ν. Φιλαδελφείας, δὸν Γυμνάσιον Καστέλλας—Πειραιῶς, 2ον Γυμνάσιον Θηλέων Πειραιῶς, 1ον Γυμνάσιον Θηλέων Πειραιῶς, δὸν Δημ. Σχολεῖον Πειραιῶς, 2ον Δημ. Σχολεῖον Νικαίας—Πειραιῶς, 5ον Δημ. Σχολεῖον Νικαίας—Πειραιῶς, Ζάννειον Ὀρφανοτροφεῖον (Ἐκάλη), Γυμνάσιον Τριπόλεως, Γυμνάσιον Ναυπλίου, Δημ. Σχολεῖον Ἀρχαγγέλου—Κρήτης, Δημ. Σχολεῖον Ἀλιζάνης Μονοφατισίου—Κρήτης, Δημ. Σχολεῖον Λαζοχωρίου (Βερροίας), Δημ. Σχολεῖον Γεφύρας Θεο(ν)ίκης, Δημ. Σχολεῖον Ἀνω Διμηνίου (Κορινθίας), Δημ. Σχολεῖον Βεγδῶν. Ἀμυνταίου, Ἰδιωτ. Σχολὴν Λεωνιδόπουλου Ἀθηνῶν, Ἰδιωτ. Σχολὴν Θεακᾶκη Πειραιῶς καὶ Ἰδιωτ. Σχολὴν Μιχαλοπούλου Πειραιῶς.

Ἐπίσης ἀπένευμε ἔπαινον εἰς τὰ: Κολλέγιον Ψυχικοῦ, Ε' Γυμνάσιον Ἀρρένων Ἀθηνῶν, 3ον Δημ. Σχολεῖον Ν. Σμύρνης, 25ον Δημ. Σχολεῖον Ἀθηνῶν, 4ον Δημ. Σχολεῖον Βύρωνος, Δημ. Σχολ. Φυλῆς, 12ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 1ον Δημ. Σχολ. Παλ. Πεντέλης, 3ον Γυμνάσιον Ἀρρένων Πειραιῶς, 2ον Γυμνάσιον Ἀρρένων Πειραιῶς, Α'. Πρότυπον Γυμνάσιον Πειραιῶς, 12ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, 1ον καὶ 3ον Δημ. Σχολ. Κορυδαλλοῦ, 21ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, 2ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, 22ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, 1ον καὶ 2ον Δημ. Σχολ. Ναυπλίου, Δημ. Σχολ. Ἀρκαλοχωρίου—Κρήτης, 1ον Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως Θεο(ν)ίκης, Δημ. Σχολ. Καμηλαρίου—Κρήτης, Δημ. Σχολ. Νικηφόρου. Περιφερείας Δράμας, Δημ. Σχολ. Πωγωνιᾶς. Περιφερείας Πωγωνίου, Ἰδιωτικὴν Σχολὴν Χατζήμπεη Πειραιῶς καὶ Ἰδιωτικὴν Σχολὴν Χουμριανοῦ Πειραιῶς.

Τὰ Λευκώματα μετὰ τὸν διαγωνισμόν μετεφράσθησαν εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας γιὰ τὴν ὅποιαν προωρῶντο, καὶ ἀπεστάλησαν ἤδη διὰ τοῦ Κέντρου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος ἐκάστης χώρας εἰς ἀνάλογα Σχολεῖα τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

ΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΪΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Γιὰ τὴν μεγάλη ἐπιτυχία τῆς ἔκθεσεως ἀσχολήθηκεν ὅπως γράφωμεν καὶ παρὰ πάντα μὲν μεγάλο ἐνθουσιασμόν ὅλες ἡ ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν.

Ἔτσι ὁ κ. Σπύρος Μελάς καὶ ὁ κ. Π. Παλαιολόγος ἀφιέρωσαν ὁλόκληρα χρονογραφήματα εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ἐστία» καὶ «Ἐλεύθερον Βῆμα». Ἐπίσης ἐνθουσιώδεις ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ «Ἑλληνικὸν Αἶμα» τῆς Γεωργίας Ταρσούλη, εἰς τὸ «Ἔθνος» τοῦ κ. Γ. Κρ. εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν» τοῦ κ. Σπ. Αὐλωνίτου, εἰς τὴν «Καθημερινήν» τοῦ κ. Ἀθηναίου κλπ.

Παρακάτω ἀναδημοσιεύομεν ἀπὸ τὴν «Ἐστία» τῆς 28 Ἰουνίου καὶ τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας τὰ χρονογραφήματα τῶν κ. κ. Σπ. Μελά καὶ Π. Παλαιολόγου.

ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΑΙ

Ἡ κίνησις τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἡ σχετικὴ μὲ τὴν νεολαία, ἡ ἐνσωμάτωσις ὅλων τῶν μαθητῶν, ὅλων τῶν σχολείων καὶ ὅλων τῶν ἡλικιῶν, στὴν μεγάλην πνευματικὴν στρατιάν του, κάτω ἀπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἀδελφοσύνης τῶν λαῶν, εἶναι χωρὶς ἄλλο ἀπὸ τῆς σπουδαιότερας μεταπολεμικῆς ἐργασίας, ποὺ ἔχουν γίνῃ ἀδρόμῳ, συστηματικὰ καὶ μ' ἀπόλυτην ἐπιτυχίαν. Φθάνει νὰ ρίξῃ κανεὶς μιά ματιά στὴν ἔκθεσιν τῆς ὁδοῦ Βουλῆς, γιὰ νὰ μείνῃ κατὰπληκτος ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας. Τί πλοῦτος ἐκφράσεων, τί γονιμότης φαντασίας, τί ἀφρονία ἐπινοήσεων, τί καλλιτεχνικὸ γούστο, τί ικανότης στὸ σχέδιον, τί αἴσθημα τοῦ χρώματος, τί κατανόησις καὶ τί ποικιλία ὕλης, καὶ τί ἥθασροι ψυχῆς! Ἐβόγηκα γοητευμένος κι' ἀπολύτως

αἰσιόδοξος γιὰ τὸ μέλλον τῆς ράτσας. Ὁ Γκαίτε λέει, ὅτι τὰ παιδιὰ ὑπόσχονται συνήθως περισσότερα ἀπ' ὅσα πραγματοποιοῦν... Ἀλλὰ, στὴν περίπτωσιν αὐτή, καὶ τὸ δέκατον, ἀπ' ὅσα ὥραϊα πράγματα μᾶς δείχνουν σ' αὐτὴ τὴν ἔκθεσιν, ἀν' ἀπραγματοποιήσουν τὰ Ἑλληνόπουλα, φθάνει γιὰ νὰ ἐνθουσιασθῇ κανεὶς.

Τί εἶναι ὅμως ἡ ἔκθεσις αὐτὴ τῶν Ἐρυθροσταυριτῶν; Ἀπειρα λευκώματα, ποὺ ἐτοίμασαν οἱ μαθηταὶ καὶ ἡ μαθητρίαις ὅλων τῶν σχολείων τῆς πρωτεύουσας, τοῦ Πειραιᾶ, τῶν ἐπαρχιακῶν κέντρων, ἀπὸ τῆς μαρτυροκαπνισμένης συνοριακῆς περιοχῆς ἀπὸ τὸ Τάιναρ καὶ ὡς τὴν Κρήτη καὶ τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου: Λευκώματα πατριδογραφίας, θὰ ἔλεγα: προϊόντων, τοπίων, ἐθνικῶν ἐνδυμασιῶν, χορῶν, ἡθῶν, ἔθιμων, ἱστορίας, ἀρχαιολογικῶν χώρων, σχολικῆς ζωῆς, ποὺ στέλλουν τὰ Ἑλληνόπουλα στὰ παιδιὰ τῶν ξένων σχολείων—πρὸ πάντων τῶν Ἀμερικανικῶν, μὲ τὸ σύνθημα: «Γιὰ νὰ γνωρίσετε τὴν Ἑλλάδα»!... Αὐτὰ τὰ λευκώματα συνοδεύονται μ' ἐπιστολές, γραμμένες ἀπὸ μαθητὰς, ποὺ ἐγκαινιάζουν ἀλληλογραφίαν μετὰ τὰ παιδιὰ καὶ τὴ νεολαία τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Δὲν εἶναι καμμιὰ ὑπερβολὴ νὰ ποῦμε, ὅτι, στῆς σελίδες τους, πάλ्लεται ἡ ψυχὴ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γενεᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος ὁλοκλήρου. Εἶναι σχέδια μὲ μολύβι, μὲ πένα, μὲ χράματα, εἰκόνες σοφῆς ἀφελείας, δροσερῆς φαντασίας, συχνὰ τολμηροτάτων συλλήψεων, ποὺ ἀποδίδουν ὅχι μόνον τὸ τοπικὸ χρῶμα τοῦ τόπου μας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς του. Εἶναι ἀκόμη, κομμένα μὲ τὸ ψαλίδι, ἀπὸ διάφορα χρωματιστὰ πανιά, ἀνθρωπάκια, εὐζωνάκια, χωριάτισσες, γεωργοί, τοσπάνηδες, θρακάδες, νησιῶτες, ποὺ συνάπτονται συχνὰ σ' ἐκφραστικὲς συνθέσεις. Εἶναι μικρογραφίες ταπῆτων, συλλογές ἀπὸ μικρὰ κομμάτια ὑφάσματα ἐγχωρίων ἀργαλειῶν, κεντήματα λεπτότατα, δαντέλλες, ἀπειρα εἶδη πλεκτικῆς, σειρές ἐκφραστικῶν τοπίων, ἱστορία τῆς Ἑλλάδος δοσμένη μὲ σειρές φωτογραφιῶν ἀπὸ τῆς Μινωικῆς ἐποχῆς ὡς τὰ σήμερα, χαρτόνια μὲ καρφίτωμα σασκουλάκια μὲ τὰ πρόδόντα μας, τὰ καπνὰ μας καὶ τὰ φρούτα μας, μὲ τ' ἀνθη μας καὶ τὰ φυτὰ μας καὶ τὰ φύλλα τῶν δασῶν μας καὶ τῆς πεταλούδες καὶ τὰ κοῦλλα μας!... Καὶ θάθελα πολλές στήλες τῆς «Ἐστίας» γιὰ νὰ δώσω μιά ἰδέαν τοῦ τί ἔχουν φιλοτεχνήσει τὰ παιδιὰ, μέσα σ' αὐτὰ τὰ λευκώματα, γιὰ νὰ δώσουν στοὺς μακρινούς φίλους των μιά ἰδέαν τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ τὰ γράμματα;... Διαβάστε αὐτὸ τῶν μαθητριῶν τοῦ Γυμνασίου Κοκκινιάς: «Τώρα, ποὺ ἡ ὑπόρα τοῦ πολέμου πέρασε καὶ στὸν συννεφιασμένον οὐρανὸ χαμογελᾷ ὁ ἥλιος τῆς Εἰρήνης, ἐμεῖς τὰ μαθητικά νεῖτα τῆς Ἑλλάδος μας, τὰ τόσο δοκιμασμένα, μὲ ἔχομε λοχτάρια μεγάλη καὶ ἱερή, νὰ χρίσουμε στὰ εἰρήνια μῖας πατρίδος, ποὺ νὰ φανῇ μεγάλη στὰ ἔργα τῆς Εἰρήνης, ὅπως μεγάλη φάνηκε στὰ ἔργα τοῦ πολέμου»...

Εἶναι ἡ Κοκκινιά ποὺ μιλεῖ ἔτσι. Τίποτε ἄλλο. ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

Η ΑΝΗΛΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Διεθνῆς συνεννόησις τῶν ἀνηλικῶν. Μιά ποὺ ἐμεῖς ἀποδειχθήκαμε ἀνίκανοι νὰ τὴν καταφέρουμε, ἄς τὴν ἀναλάβουν τοὐλάχιστον τὰ παιδιὰ. Ἀπὸ τῆς βασικῆς ἐπιδιώξεως τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος. Ἡ ἀνταλλαγὴ ἐπιστολῶν εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μέσα ἐπικοινωνίας. Τὰ παιδιὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔστειλαν στὰ δικά μας τὰ γράμματα καὶ τὰ δῶρα τους. Σειρὰ τῶν δικῶν μας τώρα. Τὰ σχολεῖα τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐτοίμασαν τῆς ἀπαντήσεως των πρὸς τὰ παιδιὰ ὅλου τοῦ κόσμου. Γράμματα καὶ λευκώματα μὲ ὅ,τι θάβει ὁ νοῦς σας. Ἡ ἑλληνικὴ παραγωγή. Ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς λεμονιάς, ὡς τῆς σταφίδας. Κάρτ ποστάλ, ἀνθη, κεντήματα, ζωγραφίες, πλεχτά, τοπία ἑλληνικά, γραμματόσημα, ὁ ἐθνικὸς μᾶς ὕμνος. Ἡ Ἑλλάδα ποὺ δίνει τὸ παρὸν μὲ τὸ στόμα τῶν ἀνηλικῶν τῆς.

Ἐκατοντάδες τέτοια λευκώματα συγκεντρωμένα τώρα στὰ γραφεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

νεότητος, σχηματίζουν την πιό τρυφερή κι' ενδιαφέρουσα έκθεσι πού μπορεί κανείς νά φαντασθῇ. "Όσοι θαρεθήκατε τις κοινοτοπίες, τις κορώνες, τη ρητορεία, την επιτήδευσι, την περιποιημένη φράσι, τόν τორνευμένο λόγο, πηγαίνετε νά χαρῇ ἡ ψυχὴ σας ἀπλόττητα καὶ ἀφέλεια. Ἰδίως στὰ λευκώματα τῶν δημοτικῶν σχολείων. Στὸ Γυμνάσιο ἀρχίζει ἡ ἀπόπειρα ὕψους. Προσπαθοῦν τὰ παιδιά ν' ἀντιγράψουν τοὺς μεγάλους κι' ἔχουν τὰ γραπτά τους μιά ἀσυμπαθὴ παγερότητα. "Όπως καμμιά φορὰ καὶ οἱ δικές μας κλάσεις προσπαθοῦν νά μιμηθοῦν τὰ παιδιά οἱ μεγάλοι καὶ ἀντὶ νά δώσουν κείμενα παιδικά, δίνουν κείμενα παιδαριώδη.

Τίποτα τέτοιο στὰ λευκώματα τοῦ Δημοτικοῦ. "Ο Λόγος χωρὶς προσποιήσι. Ἐπιστολὲς παιδιῶν πρὸς παιδιά. Οἱ περισσότερες ἀπευθύνονται στὰ Ἀμερικανόπουλα πού ἔχουν ἤδη προηγήσῃ στὴν ἐπιστολογραφία, τὴν ὁποία μάλιστα συνάδουσιν μετὰ τις σίκλες καὶ τις μαρμελάδες τους. Ἀπαντᾷ τὰς καὶ εὐχαριστεῖ ἡ ἀνήλικη Ἑλλάδα. «Εἶνε μικρὴ ἡ πατρίδα μου — γράφει μιά μαθήτρια ἀπὸ τὸ Δ' Δημοτικὸ τῶν Νέων Σφαγείων — πολὺ μικρὴ. Μὰ εἶνε μεγάλη σὲ ἱστορία. Θέλω κι' ἐσὺ νά μοῦ γράψης γιὰ τὴ μεγάλη σου πατρίδα πού εἶνε τόσο καλὴ καὶ βοηθεῖ ὅλες τις χώρες πού ἔγιναν δυστυχισμένες. Ἐμεῖς τὰ Ἑλληνόπουλα καλὰ τὴν ξέρουμε τὴ βοηθεία της. Σὲ φιλῶ σὰν ἀδελφοῦλα».

Τὸ παράπονό του διαδιθάζει στὴ διεθνή κοινὴ γνώμη τῶν νηπίων τὸ 21ο Δημοτικὸ Πειραιῶς. Πόσα ἐμπόδια ὀρθώνονται στὸ παιχνίδι του! «Παίζουμε μπάλα. Τὴν φτιάνουμε μόνοι ἀπὸ κουρέλια. Μὴ νομίζετε πὼς ἔχουμε στὸ σχολεῖο κανένα γήπεδο σὰν τὰ δικά σας. Παίζουμε σὲ κανένα ἀπόμερο δρόμο τῆς συνοικίας ὅπου φυλαγόμεστε ἀπὸ τοὺς ἀστυφύλακες. Βλέπετε, εἶνε ὅλοι ἐναντίον μας. Πρῶτα-πρῶτα ἡ γειτονιά πού τῆς κάνουμε φασαρία. Ἐπειτα οἱ γονεῖς γιατί σκίζουμε τὰ παπούτσιά μας καὶ κουραζόμαστε. «Εἰσαστε ἀδενικά» μὰς φωνάζουν. Καὶ χειρότερη ἡ δασκάλα πού θέλει νά μὰς μάθῃ σ' ἓνα χρόνον ὅτι χάσαμε στὰ χρόνια τοῦ πολέμου...».

Ξέρετε πολλοὺς τεχνίτες τοῦ λόγου πού εἶνε ἱκανοὶ νά μὰς δώσουν σὲ τρεῖς γραμμὲς τόσο ζωντανὸ καὶ τόσο ἀληθινὸ τὸ δράμα τοῦ φταγοῦ Ἑλληνόπουλου; Νὰ καὶ ὁ Ἑλλήνας θεὸς Τροῦμαν. Ὀνομάζεται Ἰωάννης Πισιδόπουλος καὶ προσφέρεται νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀμερικανικὴ ναυτιλία. «Ἀγαπητέ μου συμμαθητά, εἶμαι κι' ἐγὼ μικρὸς σὰν κι' ἐσένα καὶ πηγαίνω στὴν Δ' Δημοτικὸν. Μ' ἀρέσει νά ζωγραφίζω αὐτοκινητάκια καὶ στρατιωτάκια. Σὰ θέλεις σοῦ στέλνω. Μάλιστα γιὰ σένα θὰ ζωγραφίσω ἓνα μεγάλο βαπόρι σὰν ἐκεῖνα πού ἔχετε στὴν Ἀμερικὴ καὶ θὰ σοῦ τὸ στείλω».

Τὸ ταλέντο τώρα. Ὁ Παναγιώτης Τζωρτζόπουλος τοῦ ἀναμορφωτικοῦ νομίζω κι' αὐτός. Φτωχὸς καὶ ὀνειροπόλος μεγαλώνει μετὰ τὴ νοσταλγία κάποιου δόρου ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀπομακρύνθηκε. Ὁ φάρος γεμίζει καὶ φωτίζει τὴ ζωὴ του. «Στὸ λευκώμα μας θάλεπετε ζωγραφισμένο ἓνα φάρο. Τὸν ζωγράφισα ἐγὼ. Δὲν ξέρω ἂν θὰ σὰς ἀρέσει. Ἐγὼ ὅμως τὸν ἀγαπῶ πολὺ γιατί εἶνε ὁ φάρος τοῦ χωριοῦ μου. Ποτὲ δὲν τὸν λησμονῶ. Ἐκεῖ κοντὰ βρίσκεται τὸ μικρὸ μου χωριὸ ὅπου μεγάλωσα. Κοντὰ στὸ φάρο πέραγα τις ἡμέρες μου. Κι' ὅταν τὸ χειμῶνα σκοτεῖνιᾶζε ὁ οὐρανὸς ἀπὸ μαῦρα σύννεφα καθόμουν στὸ παράθυρο μετὰ τὰ μάτια στὸ φάρο. Τὸν ἐβλεπα ψηλὸ σὰ δράκο νά μὴ λογαριάζῃ τὴ φουρτούνα... Αὐτὸς εἶνε ὁ φάρος πού σὰς ζωγράφισα. Πιστεύω νά σὰς ἀρέσει».

Θὰ τὸ προσέξουν ἀρα γε αὐτὸ τὸ τάλαντο ἢ θ' ἀφίσουν νά σβύσῃ στὴν ψυχὴ του ὁ φάρος του;

Ναὶ ἀλλὰ ἔτσι πού τὸ πᾶμε παιδιά, δὲ θὰ περισσεύῃ οὔτε ὁ χώρος τῆς υπογραφῆς. Καὶ τότε τί κάναμε;

Π. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΛΛΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ
ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΑΣ

Οἱ ἐρυθροσταυρίται μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν Ἀθηνῶν εἶχαν τὴν εὐτυχὴ ἔμπνευσιν νά

στείλουν ὡς δῶρον εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς συμμαθητάς των ἓνα κλάδον ἀπὸ τὴν ἐλαίαν τῆς Ἀκροπόλεως, ὡς σύμβολον τοῦ πνεύματος τῆς Εἰρήνης καὶ Ἐλευθερίας.

Τὴν ἀποστολὴν τοῦ κλάδου αὐτοῦ οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῆς Α' καὶ ΙΓ' Περιφερείας Μέσης Ἐκπαίδευσως συνάδουσιν μετὰ τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

Τοῖς Ἐρυθροσταυρίταις μαθηταῖς
Μέσης Ἐκπαίδευσως τῶν Ἡν. Πολιτειῶν Ἀμερικῆς
Φίλοι μαθηταί,

Οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τῶν γυμνασίων Ἀθηνῶν ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ θράχου τῆς Ἀκροπόλεως ἐλαίας τῆς Ἀθηνᾶς πέμπουσιν ὑμῖν σύμβολον πνεύματος εἰρήνης καὶ ἐλευθερίας ἀποκεκομμένον κλάδον.

Διαδιθάζοντες τοῦτον καὶ προσαγορεύοντες ὑμῖν καὶ τοῖς ὑμετέροις διδασκάλοις χαίρειν εὐχόμεθα μὴ κοκ ἡμερῶν ἐν ὑγείᾳ, πρόδοον ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀκμῇ εἰς ἀρετάς.

Οἱ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ
τῆς Α' καὶ ΙΓ' Περιφερείας Μ. Ε.
Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ Κ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰς τὸ γράμμα αὐτὸ ἐλήφθη ἡ ἀκόλουθος εὐχαριστήριος ἀπάντησις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος κ. Ἐντουαρτ Ρίτσαρντς:
Οὐάσιγκτων 29 Μαΐου 1947

Γενικοὺς Ἐπιθεωρητάς Μέσης Ἐκπαίδευσως
Α'. ΙΓ'. Περιφερείας Ἀθηνῶν ὁδὸς Θησῶς 20

Κύριοι,
Εὐχαρίστας γνωρίζομεν λήψιν τοῦ ὠραίου καὶ μεσημασίαν δώρου τοῦ ὁποῖον μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν Γυμνασίων Ἀθηνῶν ἔστειλαν εἰς τοὺς Ἐρυθροσταυρίταις τῶν Γυμνασίων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς.

Ὁ κλάδος ἐλαίας ἀπὸ τὸ ἱερὸν δένδρον τῆς Θεᾶς Ἀθηνᾶς εὐρισκόμενον ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ θράχου τῆς Ἀκροπόλεως θὰ μὰς ὑπενθυμίσῃ διαρκῶς τὴν ἐπιθυμίαν σας διὰ τὴν πρόδοον ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀρετῇ τῶν μαθητῶν σας καὶ τῶν διδασκάλων των. Ἀσφαλῶς δὲν ἦτο δυνατόν νά εἶχον ὠραιότερον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν καὶ σὰς εὐχαριστοῦμεν ἐκ μέρους των διὰ τὴν ἐμπνευσμένην ἑκφράσιν τοῦ φιλικοῦ σας ἐνδιαφέροντος διὰ τοὺς νεαροὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας μας.

Ἐκ μέρους ὄλων τῶν μελῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος εὐχαριστοῦμεν τὰ Γυμνάσια Ἀθηνῶν διὰ τὸ σπάνιον αὐτὸ δῶρον καὶ στέλλομεν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς μας διὰ τὸ μέλλον.

Μεθ' ὑπολήψεως
ΕΝΤΟΥΑΡΝΤ Α. ΡΙΤΣΑΡΝΤΣ

Διευθυντῆς
Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος

Ἀπὸ ἑλλειψιν χώρου ἀναβάλλεται διὰ τὸ προσεχὲς τεύχος ἡ δημοσίευσις συνεργασίας «Ζωῆς», καὶ τῶν δωρεῶν τῶν ἑνῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν.

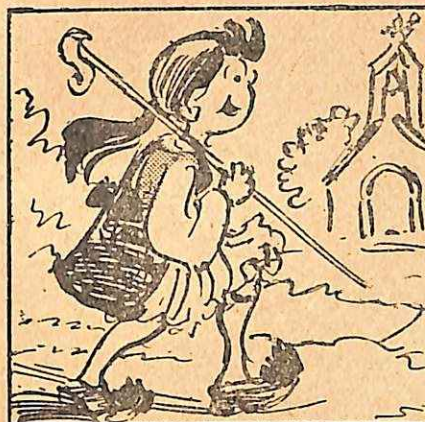
Κατὰ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν αἱ διανομαὶ θὰ γίνωνται μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος. Ἐπωφελοῦμεθα τῆς εὐκαιρίας νά τονίσωμεν ὅτι πρέπει νά καταβληθῇ κάθε προσπάθεια ὥστε νά λαμβάνωνται πάντοτε φωτογραφίαι τῶν γενομένων διανομῶν καὶ νά στέλλωνται ἐγκαίρως τὰ δικαιολογητικά καὶ εὐχαριστήρια γράμματα πρὸς τοὺς δωρητάς.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ ΚΩΣΤΑ ΖΕΥΓΑ

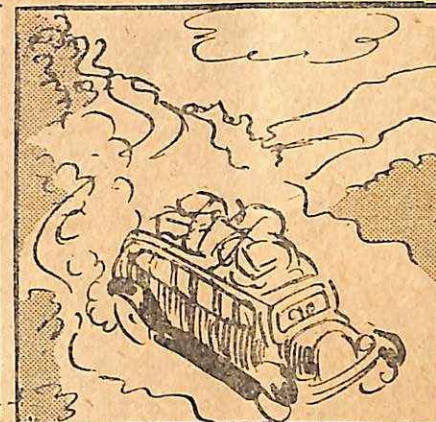
Φίλος μας, μὰ περισσότερο φίλος τῶν παιδιῶν, ὁ γεωπόνος Κ. Σ. παρεκλήθη νά γράψῃ μιά σειρά ἀπὸ γράμματα μετὰ τὴν εἰδικότητά του καὶ τὸ δέχτηκε πρόθυμα.

Ὁ μπάρμπα Κώστας Ζευγὰς ἔχει ζήσει 40 χρόνια μετὰ τὴ γεωργία, τὰ γράμματά του θὰ τὰ βοήθῃ πολὺ ἐπαγωγὰ καὶ χρήσιμα. Ἀναλαμβάνει δὲ ν' ἀπαντήσῃ σὲ κάθε ἀπορία, φτάνει νά τοῦ γράψετε μέσον τοῦ περιοδικοῦ.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΠΟΥ ΗΤΑΝΕ ΚΑΛΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

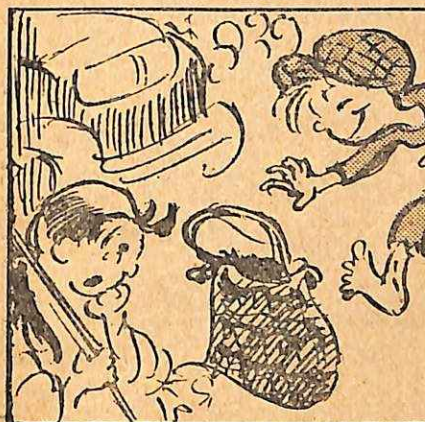
Φορτωμένος τὸ ταγάρι
Τὴν ἀγκλίτσα του στὸ χέρι
Τὸ καλὸ τὸ παλληκάρι
Ἀπ' τῆς Ρούμελης τὰ μέρη

Ὁ Γιαννάκης ξεκινᾷ
Μόνος του ἀπ' τὸ χωριὸ
Στὴν Ἀθῆνα θὰ νά πάῃ
Γιὰ τὸν Ἐρυθρὸ Σταυρὸ.

Κουρασμένος καθὼς φθάνει
Πιά ὁ Ἐρυθροσταυρίτης
Ἐγειρε νά ξεποστᾷσῃ
Μὰ ἓνας πονηρὸς ἀλήτης

Ποῦ τὸν πήρε ἐκεῖ χαμπάρι
Ἐρχεται καὶ τοῦ ἀρπάζει
Τὸ γιομάτο του ταγάρι
Καὶ στὰ πόδια εὐθὺς τὸ βάζει.

Ὁ Γιαννάκης δὲν τὰ χάνει
Τὴν ἀγκλίτσα του ἀπλώνει
Καὶ τὸν κλέφτη μάνι-μάνι
Ἀπ' τὸ πόδι τὸν γραπώνει.

Κι' ὁ ἀλήτης κάτω πέφτει!
Ἐτρεξ' ἡ ἀστυνομία
«Πιάστε» φώναζαν τὸν κλέφτη!
Μὰ ἀπὸ φιλανθρωπία

Ὁ Γιαννάκης θὰ τὸν σώσῃ
— Παίζαμε, λέει, στ' ἀστεῖα!
Ἄδικα κάνατε τόση
Γιὰ τὸ φίλο φασαρία!...

Κι' ὅταν ἔμειναν οἱ δυὸ
Μὲ ψωμάκι τὸν φιλεῖ
Καὶ μετὰ ὕψος ἀγαθὸ
Τὸν ἀλήτη συμβουλεύει:

Τὸν καιρὸ σου νά μὴ χάνῃς
Θεῖα ἐντολὴ «οὐ κλέψης»
Πάντα τὸ καλὸ νά κάνῃς
Κι' ἔτσι πιά θὰ προοδέψῃς!

ΠΟΤΕ Η ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΠΕΘΑΙΝΕΙ

Στίχοι καὶ Μουσική τοῦ κ. Ξ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ

Πο - τέ ἡ Ἑλ - λά - δα δὲν πε - θαί - νει μέ - στους αἰ - μέ - νει
 ὦ - νες πάν - τα ζῇ, πάν - τα ζῇ, Σκλα - βίες καὶ τρό - μους ὕ - πο - μέ - νει, ὕ - πο -
 μέ - νει Κι' ἀ - πό τὴν τέ - φρα ξα - να - ζῇ, ξα - να - ζῇ, Σκλαβίες καὶ τρόμους ὕ - πο -
 μέ - νει, ὕ - πο - μέ - νει Κι' ἀ - πό τὴν τέ - φρα ξα - να - ζῇ, ξα - να - ζῇ. Πο -
 τέ ἡ Ἑλ - λά - δα δὲν πε - θαί - νει πο - τέ, πο - τέ Κι' ἄν γο - να - τί - ζει πάν - τα ζῇ, πάν - τα
 ζῇ Νι - κή - τρια στοὺς ἁ - γῶ - νες βγαί - νει Πε - ρή - φα - νη κι' αἰ - ῶ - νια
 Πο - τέ ἡ Ἑλ - λά - δα ζῇ, αἰ - ῶ - νια ζῇ Πο - τέ ἡ Ἑλ - λά - δα δὲν πε - θαί - νει, πο - τέ κι' αἰ -
 ῶ - νια πάν - τα ζῇ, ναι, πάν - τα ζῇ Νι - κή - τρια στοὺς ἁ - γῶ - νες
 βγαί - νει Πε - ρή - φα - νη κι' αἰ - ῶ - νια ζῇ, ναι πάν - τα ζῇ.